

Nr 237.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående komplettering av riksstatsförslaget för budgetåret 1950/51, m. m.; given Stockholms slott den 31 mars 1950.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att *dels* antaga härvid fogade förslag till

1) förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker;

2) förordning angående ändrad lydelse av 1 § förordningen den 3 maj 1929 (nr 162) om särskild skatt å bensin och motorsprit;

3) förordning om ändrad lydelse av 1 § förordningen den 3 maj 1935 (nr 142) angående skatt å vissa för drivande av automobil använda brännoljor;

dels ock bifalla de förslag i övrigt, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Per Edvin Sköld.

Förslag

till

förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker.

Härigenom förordnas, att förordningen den 8 juni 1923 angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker,¹ vilken jämlikt förordning den 27 maj 1949 (nr 236) gäller intill utgången av juni månad 1950, skall äga fortsatt giltighet intill utgången av juni månad 1951.

¹ Senaste lydelse av förordningen se 1933: 399, 1937: 246, 1941: 254, 1943: 257 och 316 samt 1948: 18.

Förslag

till

förordning angående ändrad lydelse av 1 § förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit.

Härigenom förordnas, att 1 § förordningen den 3 maj 1929 om särskild skatt å bensin och motorsprit¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

Gällande lydelse:

1 §.

För bensin, som till riket införes eller här tillverkas, skall, i den ordning nedan stadgas, erläggas särskild skatt av *aderton* öre för liter. Skatt skall dock icke utgå för mineralolja-produkt, som införes för att vid oljeraffinaderi användas uteslutande såsom råvara vid tillverkning av bensin. För motorsprit skall erläggas särskild skatt av sex öre för liter.

I denna — — — såsom motorsprit.

Föreslagen lydelse:

1 §.

För bensin, som till riket införes eller här tillverkas, skall, i den ordning nedan stadgas, erläggas särskild skatt av *tjugufem* öre för liter. Skatt skall dock icke utgå för mineralolja-produkt, som införes för att vid oljeraffinaderi användas uteslutande såsom råvara vid tillverkning av bensin. För motorsprit skall erläggas särskild skatt av sex öre för liter.

I denna — — — såsom motorsprit.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1951.

Genom denna förordning upphäves förordningen den 5 mars 1948 (nr 81) om tilläggsskatt å bensin.

---

¹ Senaste lydelse se 1945:737 (omtryckt 1948:368).

Förslag

till

**förordning om ändrad lydelse av 1 § förordningen den 3 maj 1935
(nr 142) angående skatt å vissa för drivande av automobil
använda brännolja.**

Härigenom förordnas, att 1 § förordningen den 3 maj 1935 angående skatt å vissa för drivande av automobil använda brännolja¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

Gällande lydelse:

1 §.

För sådan petroleumprodukt (brännolja), som användes för drivande av automobil och för vilken icke utgår skatt enligt 1 § förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit, skall, enligt vad nedan stadgas, erläggas skatt av *fjorton* öre för liter.

Med automobil — — — såsom automobil.

Föreslagen lydelse:

1 §.

För sådan petroleumprodukt (brännolja), som användes för drivande av automobil och för vilken icke utgår skatt enligt 1 § förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit, skall, enligt vad nedan stadgas, erläggas skatt av *tjugu* öre för liter.

Med automobil — — — såsom automobil.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1951.

Genom denna förordning upphäves förordningen den 5 mars 1948 (nr 83) om tillägsskatt å vissa för drivande av automobil använda brännolja.

¹ Senaste lydelse se 1945:738.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 31 mars 1950.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, ANDERSSON, LINGMAN.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, *frågan om komplettering av riksstatsförslaget för budgetåret 1950/51 och vissa därmed sammanhängande spörsmål*. Föredraganden anför därvid följande.

I. Inledning.

I särskilda skrivelser den 23 mars 1950 har *riksräkenskapsverket* framlagt *dels* redogörelse angående approximativ beräkning rörande utfallet av driftbudgeten för budgetåret 1949/50 och *dels* förslag till slutlig beräkning av statsverkets inkomster under budgetåret 1950/51.

I det följande avser jag att först redovisa vad ämbetsverket anfört rörande utfallet av driftbudgeten för budgetåret 1949/50.

Härefter kommer jag att anmäla den slutliga beräkningen av avskrivningsbenovet för budgetåret 1950/51 beträffande nya kapitalinvesteringar.

I fråga om driftbudgeten för budgetåret 1950/51 redovisas till en början förändringarna av utgifterna i förhållande till förslaget i statsverkspropositionen. Vidare lämnas en redogörelse för vissa spörsmål rörande den indirekta beskattningen. Härefter anmäler jag den nya beräkningen av inkomsterna för nästkommande budgetår; och i samband därmed framlägges förslag rörande *dels* den uttagningsprocent för den statliga inkomstskatten, som bör tillämpas under nästa budgetår, *dels* förlängning av gällande bestämmelser angående omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker *dels* ock sänkning av skatten å bensen och brännolja.

Slutligen gör jag beträffande kapitalbudgeten hemställan om definitivt förslag till investeringsplan för budgetåret 1950/51 jämte därtill fogade investeringsstater.

I. Utfallet av driftbudgeten för budgetåret 1949/50.

I sin förenämnda skrivelse den 23 mars 1950 har riksräkenskapsverket beräknat, att i n k o m s t u t f a l l e t i förhållande till den för löpande budgetår fastställda riksstaten, i vilken inkomsterna upptagits till 5 073,9 miljoner kronor, kommer att visa en minskning med 135,2 miljoner kronor.

Inkomsterna av de till specialbudgeterna hörande inkomsttitlarna förut-sättas komma att överstiga de i riksstaten ursprungligen beräknade med 35 miljoner kronor, huvudsakligen motsvarande en ökning av fordonsskat-ten med 10 miljoner kronor och av bensinskatten med 25 miljoner kronor.

För de inkomsttitlar, som direkt regleras mot budgetutjämningsfonden, redovisas i riksräkenskapsverkets beräkning en nettobrist å 170,1 miljoner kronor. Den mot budgetutjämningsfonden reglerade bristen framkommer som ett saldo mellan överskott och underskott för olika inkomsttitlar. Av de direkta skatterna förutses underskott för preliminär skatt å inkomst och förmögenhet med 200 miljoner kronor, vilken minskning väsentligen beror på det beslutade anståndet med inbetalningen av kvarstående skatt under år 1949. Bland övriga bevillningar, för vilka brist redovisas, må nämnas tull-medel med 15 miljoner kronor samt varuskatt, pappersskatt, kaffeskatt och tobaksskatt med tillhoppa 23 miljoner kronor. I detta sammanhang erinras om att beträffande inkomsttitlarna tullmedel och skatt å kaffe bristen med 10 resp. 7,5 miljoner kronor är att hänföra till överföring till clearingkassa för kaffe. Vidare väntas totalisatormedlen giva 2,5 miljoner kronor mindre än i riksstaten beräknats. Även för inkomsterna från statens järnvägar och domän-verket förutses en minskning i förhållande till beräkningarna i riksstaten, som uppskattas till 13,5 miljoner kronor resp. 10 miljoner kronor. Bland de överskott å skatttitlarna, som beräknas tillföras budgetutjämningsfonden, må nämnas 30 miljoner kronor för omsättnings- och utskänkningskatten å spritdrycker och 5 miljoner kronor för den statliga nöjesskatten. Uppbörderna i statens verksamhet beräknas lämna ett nettoöverskott av 5 miljoner kro-nor. Under titeln diverse inkomster väntas posterna tipsmedel och lotteri-medel samt övriga diverse inkomster utfalla med 3 miljoner, 2 miljoner resp. 5,3 miljoner kronor högre belopp än i riksstaten upptagits för desamma. Bland merinkomsterna för statens kapitalfonder att tillgodoföras budget-utjämningsfonden må slutligen nämnas 5 miljoner kronor för postverket, 13 miljoner kronor för telegrafverket samt 18,5 miljoner kronor för statens vattenfallsverk.

Enligt vad riksräkenskapsverket vidare anför i sin skrivelse beräknas u t g i f t e r n a å d r i f t b u d g e t e n i fråga om de mot budgetutjämnings-fonden reglerade anslagen komma att utvisa en nettomerutgift å 54 miljo-ner kronor, varvid ämbetsverket bortsett från uppkommande besparingar å reservationsanslag. De belopp, som för de olika huvudtitlarnas vidkomman-de förväntas komma att tagas i anspråk från respektive överföras till bud-gétutjämningsfonden, angivas i efterföljande sammanställning.

	Merutgifter Milj. kr.	Besparingar Milj. kr.
Egentliga statsutgifter:		
I. Kungl. hov- och slottsstaterna	—	—
II. Justitiedepartementet	1·59	—
III. Utrikesdepartementet	5·39	—
IV. Försvarsdepartementet	16·81	—
V. Socialdepartementet	33·48	—
VI. Kommunikationsdepartementet	—	35·77
VII. Finansdepartementet	—	2·25
VIII. Ecklesiastikdepartementet	12·48	—
IX. Jordbruksdepartementet	1·93	—
X. Handelsdepartementet	4·74	—
XI. Inrikesdepartementet	12·72	—
XII. Folkhushållningsdepartementet	—	1·09
XIII. Pensionsväsendet	0·41	—
XIV. Oförutsedda utgifter	—	0·14
XV. Riksdagen och dess verk m. m.	—	0·60
	Säger	89·55
		39·85
Utgifter för statens kapitalfonder:		
I. Luftfartsfonden	—	0·75
II. Riksgäldsfonden	5·00	—
IV. Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster	—	—
	Säger	5·00
		0·75
	Summa	94·55
		40·60
	Nettomerutgift	53·95

I fråga om utfallsberäkningen å utgiftssidan anför riksräkenskapsverket följande.

Såsom framgår av sammanställningen utgöras de största avvikelserna av beräknade nettomerutgifter å försvarsdepartementets, socialdepartementets, ecklesiastikdepartementets och inrikesdepartementets huvudtitlar om respektive 16,81 miljoner kronor, 33,48 miljoner kronor, 12,48 miljoner kronor och 12,72 miljoner kronor samt beräknade nettobesparingar under kommunikationsdepartementets huvudtitel å 35,77 miljoner kronor. Den för försvarsdepartementets huvudtitel redovisade nettomerutgiften sammanhänger främst med att försvarsgrenarnas anslag till avlöningar, sjukvård, reseersättningar och mathållning i stor utsträckning beräknas bli belastade med större belopp än de i riksstaten upptagna. Beträffande den nettomerutgift, som beräknas uppkomma å socialdepartementets huvudtitel, må framhållas, att anslaget till bidrag till folkpensioner m. m. beräknas uppvisa en nettomerutgift om 37,16 miljoner kronor. Vad beträffar ecklesiastikdepartementets huvudtitel, beräknas anslaget till bidrag till avlöning åt lärare vid folkskolor bli belastat med 15,40 miljoner kronor mera än vad som beräknades i riksstaten. Den för inrikesdepartementets huvudtitel redovisade nettomerutgiften beror i huvudsak på, att anslagen till avlöningar och omkostnader för statens sinnessjukhus och till bidrag till sinnessjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö samt anslagen till överståt-

hållarämbetet och landsstaten respektive till polisväsendet beräknas komma att överskridas med $(4,40 + 3,19 + 4,39 =) 11,98$ miljoner kronor. Till förklaring av den för kommunikationsdepartementets huvudtitel redovisade nettobesparingen må framhållas, att budgetutjämningsfonden förutsättes på grund av merinkomster å de till automobilskattemedlens specialbudget hörande inkomstitlarna komma att via anslaget till avsättning till statens automobilskattemedelsfond tillföras 35,29 miljoner kronor, med vilket belopp det i riksstat och tilläggsstat beräknade överskottet å specialbudgeten, 215,05 miljoner kronor, sålunda vid realiserandet av budgeten beräknas komma att stiga.

I fråga om utfallet av driftbudgetens utgiftssida i vad avser de mot budgetutjämningsfonden reglerade anslagen har riksräkenskapsverket slutligen framhållit, att budgetutjämningsfonden beräknas komma att tillföras besparingar å reservationsanslag å i runt tal 10 miljoner kronor. Då övriga mot budgetutjämningsfonden reglerade anslag enligt vad ämbetsverket förut framhållit beräknas komma att utvisa en nettomerutgift å 54 miljoner kronor, skulle budgetutjämningsfonden alltså genom utfallet av driftbudgetens utgiftssida belastas med 44 miljoner kronor.

Med ledning av de i det föregående redovisade beräkningarna över utfallet av driftbudgetens inkomster och utgifter samt med hänsyn till de ytterligare utgifter, för vilka medel anvisats eller äskats å tilläggsstat, har riksräkenskapsverket beräknat överskottet å driftbudgeten att tillföras budgetutjämningsfonden för löpande budgetår till i runt tal 200 miljoner kronor. Ämbetsverket har därvid korrigerat det i riksstaten beräknade överskottet å 679 miljoner kronor genom att minska detta med dels bristerna för vissa inkomstitlar och anslag å tillhoppa $(170,1 + 44)$ ca 214 miljoner kronor och dels å tilläggsstat anvisade eller äskade anslag å i runt tal 256 miljoner kronor.

För att erhålla skillnaden mellan inkomsterna och de faktiska utbetalningarna å driftbudgetens anslag skall det angivna överskottet korrigeras med hänsyn till inträffade förändringar i behållningen av reservationer å driftbudgeten. Riksräkenskapsverkets beräkningar ge vid handen att under löpande budgetår kan motses en minskning å 260 miljoner kronor av de reserverade medlen. Fördelningen av denna summa framgår av följande sammanställning.

	Minskning (—) resp. ökning (+) Milj. kr.
Reservationer som beräknas komma att överföras till budgetutjämningsfonden	— 10
Beräknad förändring i övrigt i beloppet av kvarstående behållningar å reservationsanslag:	
IV. Försvarsdepartementet	— 90
V. Socialdepartementet	— 25
VI. Kommunikationsdepartementet	— 60
VII. Finansdepartementet	— 45
IX. Jordbruksdepartementet	— 20

	Minskning (-) resp. ökning (+) Milj. kr.
XII. Folkhushållningsdepartementet.....	+ 55
Övriga huvudtitlar.....	- 5
Utgifter för statens kapitalfonder:	
III. Avskrivning av nya kapitalinvesteringar	- 60
	Summa - 260

Från det förut framräknade budgetöverskottet skall således dragas angivna reservationsminskning å 260 miljoner kronor. Det belopp, varmed utgifterna beräknas komma att överstiga inkomsterna å driftbudgeten under innevarande budgetår, kan alltså uppskattas till omkring 60 miljoner kronor.

Det bör emellertid framhållas, att det sålunda framräknade underskottet icke helt motsvarar de faktiska in- och utbetalningarna under budgetåret 1949/50 å statsverkets kassa, bland annat med hänsyn till de olika transaktioner, som förekomma vid sidan av budgeten.

II. Avskrivning av nya kapitalinvesteringar budgetåret 1950/51.

Avskrivningsanslagen i årets statsverksproposition voro i viss omfattning upptagna med allenast beräknade belopp, huvudsakligen beroende på att motsvarande investeringsanslag icke äskades definitivt. Jag hemställer nu att få anmäla de förändringar, som betingas av de definitiva anslagsäskandena samt av förslag om ytterligare investeringar utöver de i statsverkspropositionen beräknade.

Genom beslut den 24 mars 1950 har Kungl. Maj:t bemyndigat järnvägstyrelsen att av statens järnvägars dispositionsanslag taga i anspråk högst 526 000 kronor för utförande av vissa betlastningsanordningar vid statens järnvägar. Tidigare för samma ändamål anvisade investeringsanslag ha avskrivits med 50 procent. Då samma avskrivningsregler alltjämt synas böra tillämpas, bör ett särskilt avskrivningsanslag å 263 000 kronor uppföras.

Investeringsanslaget under statens vattenfallsverks fond till kraftöverföring från fastlandet till Gotland å 2 500 000 kronor torde — såsom i proposition nr 35 förutsatts — böra avskrivnas i sin helhet.

De under statens allmänna fastighetsfond äskade investeringsanslagen till inredning av ny fotografiateljé i nationalmusei byggnad å 40 000 kronor, till vissa ändringsarbeten inom zoologiska institutionen vid universitetet i Uppsala å 45 000 kronor samt till ytterligare utgifter för säkerhetsanstalter för sjöfarten å 250 000 kronor torde böra avskrivnas helt, då de med förstnämnda båda investeringarna avsedda arbetena icke nämnvärt komma att höja fastigheternas värden samt sistnämnda investering avser uppförande av fyrbyggnad. Även investeringsanslaget till byggnads-

arbeten vid statens veterinärmedicinska anstalt å 24 000 kronor, som avser uppförande av barack, bör helt avskrivnas. Avskrivning med 50 procent bör enligt gällande grunder ske beträffande investeringsanslagen till byggnadsarbeten m. m. vid fångvårdsanstalterna på Skenäs och Håga å 378 500 kronor, till ombyggnad av fysiska institutionen vid universitetet i Lund m. m. å 640 000 kronor, till nybyggnad för bostäder åt vaktmästare vid vissa institutioner vid universitetet i Lund å 105 000 kronor, till nybyggnader för Chalmers tekniska högskola å 1 000 000 kronor, till ytterligare byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök å 77 000 kronor, till vissa byggnadsarbeten m. m. vid statens bakteriologiska laboratorium å 108 000 kronor, till vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. å 9 830 000 kronor, till vissa elektriska arbeten vid statens anstalt för fallandesjuka å 60 000 kronor samt till utbyggande av karolinska sjukhuset å 571 000 kronor. Investeringsanslaget till inköp av fastighet för beskickningen i Buenos Aires å 800 000 kronor torde slutligen till den del det icke avser markförvärv å 300 000 kronor böra avskrivnas med 25 procent.

I årets statsverksproposition uppfördes under försvarets fastighetsfond ett gemensamt avskrivningsanslag för var och en av fastighetsfondens delfonder, varvid avskrivningsbehovet beräknades schablonmässigt till 50 procent av den totala investeringen i vederbörande delfond med undantag för kostnader för markförvärv, vilka icke underkastas någon avskrivning. Det å arméns delfond äskade avskrivningsanslaget beräknades under angivna förutsättningar böra uppföras med ett belopp av 2 932 500 kronor. Såsom framgår av proposition nr 141 har Kungl. Maj:t sedermera äskat ytterligare ett investeringsanslag under denna delfond, för vilket avskrivningsmedel böra beräknas, nämligen till inlösen av vissa byggnader å Järvafältet å 37 000 kronor. Med hänsyn härtill torde avskrivningsanslaget å arméns delfond, med ändring av det i statsverkspropositionen äskade beloppet, böra uppräknas med 18 500 kronor till 2 951 000 kronor.

I proposition nr 99 ha under statens utlåningsfonder investeringsanslagen till statens lånefond för universitetsstudier och till allmänna studielånefonden äskats med slutliga belopp av 1 000 000 resp. 3 500 000 kronor. Anslagen böra, såsom preliminärt beräknats, avskrivnas helt. Det i proposition nr 73 äskade investeringsanslaget till fiskerilånefonden å 1 250 000 kronor torde böra avskrivnas med 25 procent, då från fonden utlämnade lån löpa med 3 procent ränta.

Under fonden för låneunderstöd har investeringsanslag till lån till anordnande av kollektiva tvätterier äskats med ett slutligt belopp av 2 000 000 kronor (prop. nr 144). Såsom preliminärt beräknats bör avskrivning ske med 25 procent. Vidare ha investeringsanslag äskats (prop. nr 166 resp. nr 45) till lån till de blindas förenings försäljningsverksamhet å 100 000 kronor och till lån till Sveriges utsädesförening för uppförande av laboratoriebyggnad m. m. å 450 000 kronor. Då sistnämnda lån avses skola vara ränte- och amorteringsfritt bör total avskrivning ske. Beträffande det förra lånet, som även avses skola löpa räntefritt, bör såsom i propositionen nr 166 anförts frågan om avskrivning upptagas först i samband med det slut-

liga ställningstagandet till den framtida organisationen av försäljningsverksamheten.

Samtliga nu erforderliga jämkningar och tillägg i avseende å statsverkspropositionens förslag om anslag till avskrivning av nya kapitalinvesteringar framgå av följande översikt.

Statens järnvägars fond:

	Ökning (+) Minskning (-) kronor
Statens järnvägars dispositionsanslag (jfr prop. nr 213) ..	+ 263 000

Statens vattenfallsverks fond:

Kraftöverföring från fastlandet till Gotland (jfr prop. nr 35)	+ 2 500 000
--	-------------

Statens allmänna fastighetsfond:

Byggnadsarbeten m. m. vid fångvårdsanstalterna på Skenäs och Håga (jfr prop. nr 131)	+ 189 300
Inköp av fastighet för beskickningen i Buenos Aires (jfr prop. nr 160)	+ 125 000
Inredning av ny fotografiateljé i nationalmusei byggnad (jfr prop. nr 172)	+ 40 000
Vissa ändringsarbeten inom zoologiska institutionen vid universitetet i Uppsala (jfr prop. nr 172)	+ 45 000
Ombyggnad av fysiska institutionen vid universitetet i Lund m. m. (jfr prop. nr 172)	+ 320 000
Nybyggnad för bostäder åt vaktmästare vid vissa institutioner vid universitetet i Lund (jfr prop. nr 172)	+ 52 500
Ytterligare byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök (jfr prop. nr 119)	+ 38 500
Byggnadsarbeten vid statens veterinärmedicinska anstalt (jfr prop. nr 119)	+ 24 000
Ytterligare utgifter för säkerhetsanstalter för sjöfarten (jfr prop. nr 143)	+ 250 000
Vissa byggnadsarbeten m. m. vid statens bakteriologiska laboratorium (jfr prop. nr 183)	+ 54 000
Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. (jfr prop. nr 113)	— 85 000
Vissa elektriska arbeten vid statens anstalt för fallande-sjuka (jfr prop. nr 113)	+ 30 000
Utbyggande av karolinska sjukhuset (jfr prop. nr 170) ..	— 564 500

Försvarets fastighetsfond:

Arméns delfond (jfr prop. nr 141)	+ 18 500
---	----------

Statens utlåningsfonder:

Statens lånefond för universitetsstudier (jfr prop. nr 99) ..	+ 50 000
Allmänna studielånefonden (jfr prop. nr 99)	— 500 000
Fiskerilånefonden (jfr prop. nr 73)	+ 312 500

<i>Fonden för låneunderstöd:</i>	Ökning (+) Minskning (-) kronor
Lån till Sveriges utsädesförening för uppförande av laboratoriebyggnad m. m. (jfr prop. nr 45)	+ 450 000
Summa	+ 3 612 800

På riksdagen torde få ankomma att vidtaga de kompletteringar och justeringar av de under ifrågakvarande huvudtitel äskade anslagen, som i anledning av riksdagens beslut rörande investeringsanslag eller eljest kunna påkallas.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte — med ändring av i statsverkspropositionen framlagt förslag såvitt rör anslaget till arméns delfond under försvarets fastighetsfond — föreslå riksdagen

att till avskrivning av nya kapitalinvesteringar för budgetåret 1950/51 i härefter angivna fonder anvisa följande *reservationsanslag*, nämligen

Statens järnvägars fond:

	kronor
Kommunikationsdepartementet:	
<i>Statens järnvägars dispositionsanslag</i>	263 000

Statens vattenfallsverks fond:

Kommunikationsdepartementet:	
<i>Kraftöverföring från fastlandet till Gotland</i> ..	2 500 000

Statens allmänna fastighetsfond:

Justitiedepartementet:	
<i>Byggnadsarbeten m. m. vid fångvårdsanstalterna på Skenäs och Håga</i>	189 300
Utrikesdepartementet:	
<i>Inköp av fastighet för beskickningen i Buenos Aires</i>	125 000
Ecklesiastikdepartementet:	
<i>Inredning av ny fotografiateljé i nationalmusei byggnad</i>	40 000
<i>Vissa ändringsarbeten inom zoologiska institutionen vid universitetet i Uppsala</i>	45 000
<i>Ombyggnad av fysiska institutionen vid universitetet i Lund m. m.</i>	320 000
<i>Nybyggnad för bostäder åt vaktmästare vid vissa institutioner vid universitetet i Lund</i> ..	52 500
<i>Nybyggnad för Chalmers tekniska högskola</i> ..	500 000

	Kronor
Jordbruksdepartementet:	
Ytterligare byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök	38 500
Byggnadsarbeten vid statens veterinärmedicinska anstalt	24 000
Handelsdepartementet:	
Ytterligare utgifter för säkerhetsanstalter för sjöfarten	250 000
Inrikesdepartementet:	
Vissa byggnadsarbeten m. m. vid statens bakteriologiska laboratorium	54 000
Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m.	4 915 000
Vissa elektriska arbeten vid statens anstalt för fallandesjuka	30 000
Utbyggande av karolinska sjukhuset	285 500
Försvarets fastighetsfond:	
Försvarsdepartementet:	
Arméns delfond	2 951 000
Statens utlåningsfonder:	
Ecklesiastikdepartementet:	
Statens lånefond för universitetsstudier	1 000 000
Allmänna studielånefonden	3 500 000
Jordbruksdepartementet:	
Fiskerilånefonden	312 500
Fonden för låneunderstöd:	
Socialdepartementet:	
Lån till anordnande av kollektiva tvätterier ..	500 000
Jordbruksdepartementet:	
Lån till Sveriges utsädesförening för uppförande av laboratoriebyggnad m. m.	450 000

III. Driftbudgeten budgetåret 1950/51.

Förändringar av utgifterna.

I det i statsverkspropositionen framlagda förslaget till riksstat för budgetåret 1950/51 upptogs utgifter å sammanlagt 4 667 miljoner kronor. Härav föllo 4 291 miljoner kronor på egentliga statsutgifter och 376 miljoner kronor på utgifter för statens kapitalfonder.

I särskilda propositioner har Kungl. Maj:t framlagt förslag till ett flertal ändringar beträffande driftbudgetens utgiftssida.

Beträffande Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen framlagda anslags-
äskanden har riksdagen i ett flertal fall redan fattat beslut. Anslagsgransk-
ningen har emellertid totalt icke medfört någon större förändring av siff-
rorna.

Andra huvudtiteln utvisar en ökning av 0,8 miljon kronor, som hänför sig till vissa anslag till fångvårdsanstalterna. — *Tredje huvudtiteln* företer en nettoökning av 0,9 miljon kronor, som sammanhänger med en uppräknig av vissa anslag till utlandsrepresentationen. — För *fjärde huvudtiteln* uppkommer en nettoökning av 2,7 miljoner kronor. Därvid ha — bortsett från vissa höjningar och minskningar å ersättningsanslagen till försvarets fastighetsfond — avlöningsanslagen till aktiv personal för marinen och flygvapnet uppräknats med tillhopa 1,9 miljoner kronor och anslaget till reparation för armén minskats med 0,5 miljon kronor. Därjämte har riksdagen beslutat en höjning av anslaget till underhåll av fartyg m. m. för marinen med 1 miljon kronor. — *Femte huvudtiteln* utvisar en nettominusning av 1,9 miljoner kronor. Bland större anslagsminskningar i förhållande till förslaget i statsverkspropositionen må nämnas 0,8 miljon kronor för särskilda bostadsrabatter och 3,8 miljoner kronor för tilläggen till folkpensioner. Ökningarna hänföra sig huvudsakligen till anslagen till kostnader för arbetslöshetens bekämpande med 2,8 miljoner kronor och till bidrag till inrättande av pensionärshem med 0,5 miljon kronor. — *Sjätte huvudtiteln*s nettominusning, 1,2 miljoner kronor, beror på en nedräkning av anslaget till understöd åt inrikes lufttrafik med 1,7 miljoner kronor och en uppräknig av anslaget till stensättning av vägar med 0,5 miljon kronor. — *Sjunde huvudtiteln*s ökning med 0,2 miljon kronor är huvudsakligen att hänföra till anslaget till kostnader för inventering av typskogar. — För *åttonde huvudtiteln* föreligger en nettominusning av 1,7 miljoner kronor, varvid å ena sidan avlöningsanslaget till allmänna läroverken nedräknats med 2,8 miljoner kronor men å andra sidan ett flertal anslag höjts eller tillkommit. — *Nionde huvudtiteln* utvisar en nettoökning av 25,3 miljoner kronor, vilken väsentligen är betingad av det till prisclearing å kaffe äskade anslaget å 24 miljoner kronor. Täckande av underskott i clearingkassan för mjukfibrig hampa medför en merutgift å 0,4 miljon kronor och av anslagshöjningarna i förhållande till statsverkspropositionens preliminärt beräknade belopp kan nämnas 0,7 miljon kronor för kommissionen för krisuppgifter på livsmedelsområdet. — *Tionde huvudtiteln* företer en nettoökning av 78,1 miljoner kronor, varvid 75 miljoner kronor falla å subventionering av införseln av vissa varor och drygt 3 miljoner kronor å täckande av vissa kostnader för Svenska skifferoljebolagets verksamhet. — *Elfte huvudtiteln* utvisar en nettoökning av 3 miljoner kronor, varav 0,5 miljon kronor hänföra sig till anslag till statens sinnessjukhus, 0,7 miljon kronor till utrustningsanslag för karolinska sjukhuset och 1,7 miljoner kronor till kostnader för sjukvård m. m. å vissa utläningar. — *Fjortonde huvudtiteln*, riksdagen och dess verk, ökar med 0,6 miljon kronor med anledning av vissa anslagsäs-

kanden för sparfrämjande åtgärder. — Det för *luftfartsfonden* preliminärt beräknade beloppet nedräknas med 0,3 miljon kronor. — För huvudtiteln *avskrivning av nya kapitalinvesteringar* beräknas ett ökat medelsbehov av 3,6 miljoner kronor.

Den totala nettoökning i förhållande till statsverkspropositionen, med vilken man nu har att räkna, uppgår till ca 110 miljoner kronor. Härvid är emellertid att märka att slutliga anslagsäskanden ännu icke föreligga beträffande anslagen under nionde huvudtiteln till Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område, Kostnader i samband med Svenska spannmålsaktiebolagets verksamhet samt Omkostnader för statlig inköps- och försäljningsverksamhet, vilka anslag i statsverkspropositionen upptagits med endast beräknade belopp. Något definitivt ställningstagande till dessa anslagsfrågor har nämligen ännu ej skett.

Redogörelse för vissa spörsmål angående den indirekta beskattningen.

Skärpningarna i den indirekta beskattningen i syfte att överbalansera budgeten för budgetåret 1948/49.

Vid 1948 års riksdag (vårsessionen) behandlades ett flertal förslag till skatteskräpningar på den indirekta beskattningens område, genom vilka skatteskräpningar åsyftades att uppnå en överbalansering av budgeten för budgetåret 1948/49. Dessa förslag hade i första hand utarbetats inom 1947 års konsumtionsskatteberedning. Enligt direktiven för denna beredning borde eftersträvas att ernå en överbalansering av budgeten för budgetåret 1948/49 av sådan storleksordning, att utgifterna å kapitalbudgeten därigenom täcktes. I beredningens förslag, vilka framlades i särskilda skrivelser till Kungl. Maj:t den 20 december 1947 och den 18 mars 1948, uttalades under hänvisning till vad i direktiven sålunda anförts, att beredningen vid fullgörandet av sitt uppdrag ansett, att ett belopp om cirka 500 miljoner kronor borde för budgetåret 1948/49 tillföras statsverket genom skärpt indirekt beskattning.

Beträffande den närmare innebörden av de år 1948 på grundval av konsumtionsskatteberedningens förslag genomförda skatteskräpningarna må här nämnas följande.

1) *Spritdrycker*. I propositionen den 3 januari 1948, nr 7, föreslogs sådan ändring i förordningen angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker, att omsättningsskattens grundavgift skulle höjas från 7 till 9 kronor för liter. Förslaget bifölls av riksdagen.

2) *Vin*. I nysnämnda proposition förordades vidare, att beskattningen av vin skulle skärpas på så sätt att omsättningsskattens procentavgift höjdes från 50 till 60 procent samt att minimiavgifterna för starkvin höjdes med en krona 50 öre per liter. Även detta förslag bifölls av riksdagen.

3) *Maltdrycker*. I samma proposition föreslogs, att skatten å maltdrycker skulle höjas från 30 till 39 öre per liter beträffande maltdrycker av andra klassen samt från 54 till 72 öre per liter i fråga om maltdrycker av

trede klassen. Vidare föreslogs, att en särskild beskattning skulle införas i fråga om viss maltdryck av första klassen, nämligen i fråga om s. k. lagrat svagdricka. Denna skatt skulle enligt förslaget utgå med 18 öre för liter. Förslaget i dessa delar godkändes av riksdagen, dock med den jämkningen att skatten för lagrat svagdricka bestämdes till 9 öre för liter.

4) *Läskedrycker*. I samma proposition föreslogs en höjning av skatten å läskedrycker från 12 till 18 öre för liter. Förslaget bifölls av riksdagen.

Samtliga de under 1) — 4) angivna förslagen behandlades i bevillningsutskottets betänkande nr 2 och i riksdagens skrivelse nr 16 (jfr sv. förf.saml. 1948: 18—22). Dessa skattes kärpningar trädde i kraft den 1 februari 1948.

5) *Tobaksvaror*. I propositionen den 3 januari 1948, nr 6, förordades, att tobaksskatten (myckenhetsskatten) för inom riket tillverkade varor skulle höjas för cigarrer från 0,8 till 2,0 öre, för cigarrcigarretter från 0,4 till 1,0 öre och för cigarretter från 0,2 till 0,45 öre, allt per styck, samt för röktoak från 1,50 till 2,75 kronor, för tuggtoak från 1,00 till 2,00 kronor och för snus från 0,75 till 1,00 krona, allt per kilogram, ävensom att skatten för importerade cigarretter skulle höjas från 1,3 till 1,7 öre per styck. Enligt vad i propositionen vidare uttalades borde de nya skattesatserna träda i kraft den 1 februari 1948. Detta förslag antogs av riksdagen (bevillningsutskottets betänkande nr 1, riksdagens skrivelse nr 15, sv. förf.saml. 1948: 17).

6) *Nöjesskatt*. I propositionen den 3 januari 1948, nr 8, förordades att nöjesskatten för biografföreställning — som enligt 1945 års förordning om nöjesskatt utgick med 15 procent, om biljettpriset icke översteg en krona, och eljest med 15 procent av en krona och 30 procent av återstoden av biljettpriset — skulle höjas till 30 procent, om biljettpriset icke översteg en krona, och eljest till 30 procent av en krona och 45 procent av återstoden av biljettpriset. Vidare föreslogs i samma proposition den ändringen, att nöjesskatten för biografföreställningar skulle fördelas med tre fjärdedelar till staten och en fjärdedel till kommunen. Dessa förslag antogs av riksdagen, som fastställde dagen för ikraftträdandet till den 2 februari 1948 (bevillningsutskottets betänkande nr 3, riksdagens skrivelse nr 17, sv. förf.saml. 1948: 24).

7) *Varuskatt*. I propositionen den 3 januari 1948, nr 10, föreslogs bland annat vissa höjningar av de sedan år 1941 gällande skattesatserna för ett flertal varuskattepliktiga varor. Sålunda föreslogs en höjning av skattesatserna för choklad- och konfityrvaror från 40 till 60 procent av beskattningsvärdet, för essenser och extrakter, avsedda för beredning av alkoholphaltiga drycker, från 75 till 100 procent av nämnda värde samt för vissa kemisk-tekniska preparat — såsom parfym, hårvatten samt preparat för behandling av naglar, ögonhår och ögonbryn — från 20 till 40 respektive 75 procent av nyss angivna värde. Dessa förslag antogs, med vissa jämkningar i fråga om beskattningens omfattning m. m., av riksdagen. De sålunda beslutade ändringarna trädde i kraft den 1 mars 1948 (bevillningsutskottets betänkande nr 9, riksdagens skrivelse nr 50, sv. förf.saml. 1948: 66).

8) *Bensin och brännolja*. I propositionen den 3 januari 1948, nr 5, framlades förslag om skärpt beskattning av motorfordon och drivmedel till sådana fordon. Sålunda föreslogs uttagandet av en särskild skatt å personbilar och motorcyklar, avsedda för personbefordran, för tiden den 1 mars 1948—den 28 februari 1949. Vidare föreslogs, att särskilda tilläggsskatter skulle uttagas för tiden från och med den 1 mars 1948 med 20 öre litern för bensin och 15 öre litern för sådana brännolja som användas för drivande av automobil. Därjämte föreslogs uttagande av en lagerskatt å bensin som fanns inom riket den 1 mars 1948 med 20 öre för liter. Riksdagen avslög förslaget om uttagandet av en särskild skatt å personbilar och motorcyklar. Beträffande beskattningen av drivmedel fastställde riksdagen tilläggsskatten å bensin till 27 öre för liter och tilläggsskatten å brännolja till 20 öre för liter, varjämte lagerskatten å bensin bestämdes till 27 öre för liter. Den skärpta drivmedelsbeskattningen trädde i kraft den 1 april 1948. (Se bevillningsutskottets betänkande nr 8 och memorial nr 14, riksdagens skrivelse nr 61, sv. förf.saml. 1948:81—83.)

9)—11) *Totalisator-, tips- och lotterimedel*. I propositionen den 3 januari 1948, nr 9, hemställde Kungl. Maj:t om riksdagens bemyndigande att vidtaga åtgärder för ökning av statsverkets andel i totalisator-, tips- och lotterimedlen på nedan angivna sätt, nämligen

a) genom överföring till statsverket av — utöver de belopp som enligt dittills gällande föreskrifter skulle till statsverket överföras — ytterligare 10 procent av insatserna vid totalisatorspel, vilken ändring borde träda i tillämpning den 1 april 1948;

b) genom höjning av priset för deltagande i av Aktiebolaget Tipstjänst anordnade tippningstävlingar från 25 till 30 öre för varje rad, vilken höjning borde genomföras från och med den 1 juli 1948; samt

c) genom höjning av priset för lottsedel i Svenska penninglotteriet aktiebolag från 10 till 12 kronor för varje lottsedel, vilken höjning borde gälla i fråga om lottsedlar som försålles till dragningen i maj 1948 och senare dragningar.

Propositionen bifölls av riksdagen (bevillningsutskottets betänkande nr 6, riksdagens skrivelse nr 26).

12) *Pappersskatt*. I propositionen den 16 april 1948, nr 215, föreslogs uttagandet av en tillverkningskatt — med 15 öre för kilogram — å papp och papper, som inom riket tillverkades för avsalu, samt å papp och papper som hit infördes. Denna beskattning skulle enligt propositionen träda i kraft den 1 juli 1948. Propositionen bifölls av riksdagen (bevillningsutskottets betänkande nr 48, riksdagens skrivelse nr 292, sv. förf.saml. 1948:283).

I de under 1)—12) omnämnda propositionerna framhölls särskilt att de däri föreslagna skattesärpningarna, som åsyftade att åstadkomma den överbalansering av budgeten som i dåvarande läge finge anses ofrånkomlig, vore av tillfällig natur och att frågan om skattesärpningarnas fortbestånd med hänsyn härtill borde prövas av 1949 års riksdag. Såvitt angår den un-

der 12) omnämnda propositionen anfördes därutöver att i författningen i ämnet borde uttryckligen angivas — för att pappersskattens tillfälliga natur skulle särskilt understrykas — att skatten skulle utgå för endast ett år, räknat från och med den 1 juli 1948. Samtidigt uttalades dock, att genom en sådan tidsbegränsning det alternativet icke uteslötes att frågan om skattens fortbestånd efter nyssnämnda dag upptoges till prövning av 1949 års riksdag. Vid riksdagsbehandlingen av nu ifrågavarande propositioner underströk bevillningsutskottet dessa uttalanden, och riksdagen godkände vad utskottet anfört härutinnan.

Skärpningarna i den indirekta beskattningen under budgetåret 1949/50.

I statsverkspropositionen till 1949 års riksdag uttalade dåvarande chefen för finansdepartementet i fråga om den samhällsekonomiska balansen och budgeten, att de vid 1948 års riksdag beslutade extraordinära skattehöjningarna — med ett ur statsfinansiell synpunkt oväsentligt undantag (totalisatormedlen) — borde bibehållas, varemot några ytterligare höjningar av dessa skatter icke föresloges i statsverkspropositionen.

I propositionen den 28 januari 1949 (nr 24) med förslag till förordning om fortsatt giltighet av förordningen angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker — i vilken proposition närmare behandlades frågan huruvida skärpningarna i den indirekta beskattningen borde bestå även för tiden efter juni 1949 — anförde dåvarande chefen för finansdepartementet, att enligt hans uppfattning borde de vid 1948 års riksdag beslutade skattehöjningar — med undantag av totalisatormedlen — oförändrade fortbestå under budgetåret 1949/50. De ifrågavarande skatteskrpningarna vore i flertalet fall formellt icke tidsbegränsade utan hade fastställts att gälla tills vidare. Endast skatterna å spritdrycker och papper vore tidsbegränsade och gällde till och med den 30 juni 1949. Med undantag för sistnämnda båda skatter erfordrades sålunda intet formligt beslut av riksdagen för ett fortsatt uttagande av de skärpta skatterna. I enlighet med vad som förutsattes av 1948 års riksdag borde emellertid 1949 års riksdag — i samband med prövning av förslaget om fortsatt uttagande av skärpt skatt å spritdrycker jämväl taga ställning till frågan om bibehållande under nästkommande budgetåret 1949/50 av de skattehöjningar, som formellt vore fastställda att gälla tills vidare. De ifrågavarande skattehöjningarna genomfördes för att få till stånd en sådan överbalansering av budgeten, som i dåvarande läge ansågs nödvändig. Den fråga, som riksdagen hade att taga ställning till, avsåg sålunda i själva verket huruvida för budgetåret 1949/50 en överbalansering av budgeten av den storleksordning, som förutsatts i statsverkspropositionen, skulle anses erforderlig.

Vidare må nämnas, att Kungl. Maj:t i propositionen den 25 februari 1949 (nr 72) förordade bl. a. att förordningen den 11 juni 1948 (nr 283) om pappersskatt skulle erhålla fortsatt giltighet intill utgången av juni månad 1950.

1949 års bevillningsutskott tillstyrkte i utlåtanden den 10 maj 1949 nr

38 och 39 de i propositionerna nr 24 respektive nr 72 framlagda förslagen om fortsatt giltighet av nu ifrågavarande indirekta beskattning under budgetåret 1949/50. I utlåtandet nr 38 underströk utskottet bl. a., att de vid 1948 års riksdag beslutade skärpningarna på den indirekta beskattningens område vore av endast tillfällig natur och åsyftade att bidra till överbalanseringen av budgeten. Den omständigheten att ifrågavarande skatteskrävningar — därest utskottets föreliggande förslag godkändes av riksdagen — komme att erhålla en giltighetstid av något mer än två år, kunde icke föranleda att beskattningen borde karakteriseras på annat sätt än nyss angivits. I enlighet härmed förutsatte utskottet, att jämväl 1950 års riksdag bereddtes tillfälle att taga ställning till frågan om den skärpta beskattningens fortbestånd. I samma betänkande har utskottet därjämte hänvisat till att Kungl. Maj:t den 22 april 1949 bemyndigat chefen för finansdepartementet att tillkalla sakkunniga med uppdrag att verkställa en översyn av skatterna till staten och deras verkningar. I direktiven för dessa sakkunniga, som sedermera tillkallats, hade anförts bl. a., att de sakkunniga hade att taga ståndpunkt till frågan om avvecklingen av de extraordinära konsumtionsskatter som av 1948 års riksdag beslutades såsom led i åtgärderna till skydd för penningvärdet. Av nämnda direktiv framginge sålunda, att frågan om fortbeståndet av skatteskrävningarna för tiden efter den 30 juni 1950 redan aktualiserats.

Bevillningsutskottets förenämnda betänkanden nr 38 och 39 godkändes av 1949 års riksdag (skrivelserna nr 252 och 253).

Frågan om skatteskrävningarnas fortbestånd under tiden efter juni 1950.

1949 års skatteutrednings betänkande. Såsom omnämnts i statsverkspropositionen till innevarande års riksdag (Bilaga 1 s. 13) har *1949 års skatteutredning*¹ avgivit ett den 10 december 1949 dagtecknat betänkande rörande frågan om avveckling av de år 1948 beslutade extraordinära konsumtionsskatterna.

I nämnda betänkande har skatteutredningen till en början lämnat en översikt över de extraordinära konsumtionsskatterna (betänkandet s. 1—15).

Vidare har skatteutredningen anförts vissa allmänna synpunkter på nu föreliggande fråga. Sålunda har utredningen framhållit att den enligt sitt uppdrag hade att undersöka den statliga beskattningens verkningar. Tydligt vore dock, att vid en sådan undersökning statsskatterna icke kunde betraktas isolerade utan måste ses i sammanhang med övriga skatter. Det statliga skattetryckets skälighet finge bedömas med hänsyn till det totala skattetrycket. Undersökningen komme därigenom att beröra även de kom-

¹ Ledamoten av riksdagens andra kammare G. A. Olsson, ordförande, ledamoten av riksdagens andra kammare E. H. Bladh, ledamoten av riksdagens första kammare F. L. Franson, ledamöterna av riksdagens andra kammare E. R. Hagberg och C. A. D. Jonsson, statssekreteraren M. H. Lemne, ledamoten av riksdagens första kammare B. E. F. Petré, sekreteraren L. G. Rehn, ledamoten av riksdagens andra kammare O. E. Sandberg, bankdirektören G. Söderlund samt ledamoten av riksdagens andra kammare E. O. Åkerström.

munala skatterna. Beträffande kommunalbeskattningen hade utredningen haft att samråda med ordsavdragskommittén och att beakta de förslag denna kommitté avsåge att framlägga.

Skatteutredningen har vidare anfört.

För utredningen har stått klart, att en lättnad i den direkta beskattningen för närvarande är ett samhällsintresse av utomordentligt stor betydelse. Uppenbarligen äro dock möjligheterna att tillgodose detta intresse begränsade. Departementschefen har givit uttryck häråt, då han i direktiven för utredningen yttrar, att önskemålet att komma fram till en lättnad i den nuvarande skattebelastningen är lika självklart som nödvändigheten att väga detta önskemål mot vikten av de behov, som föranleda att skatterna uttagas.

Skattebehovets avgörande roll för utredningen har även föranlett, att dess uppdrag kommit att vidgas till en granskning av ramen för de statliga utgifterna. Sålunda yttrade bevillningsutskottet i sitt av riksdagen godkända utlåtande, som lades till grund för hemställan om utredningen, bl. a., att den översyn av nu rådande skattesystem, som utskottet ville förorda, inte kunde undgå att i viss mån vidgas till att omfatta också överväganden om ramen för statliga utgifter. Det vore sannolikt att på detta sätt riskerna för skiljaktiga meningar bleve större, än om utredningen strängt begränsades till skattefrågan. Men då det praktiska syftet med utredningen uppenbarligen vore att undersöka möjligheterna till ett lägre samlat skattetryck och hur en rimlig fördelning av detta skattetryck skulle ha så litet ogynnsamma verkningar som möjligt på produktionen, syntes enligt utskottets mening det totala omfånget av skatteintäkterna och därmed av statsutgifterna inte kunna lämnas åsido. I enlighet härmed har utredningen preliminärt genomgått statsutgifterna på de olika huvudtitlarna och sökt bilda sig en uppfattning om möjligheterna att uppdraga riktlinjer för en dylik utgiftsram. Utredningen är för närvarande icke beredd att avgiva något utlåtande härom utan kommer att behandla dessa frågor i senare sammanhang. Emellertid vill utredningen såsom ett resultat av sin preliminära granskning framhålla och starkt understryka, att om över huvud taget det med utredningen avsedda syftet skall kunna praktiskt förverkligas, det är ett oeftergivligt villkor att statsmakterna i nuvarande läge ålägga sig den största aktsamhet vid beslutande av nya statsutgifter eller av åtgärder, som i andra hand kunna leda till ökade anslagskrav.

Enligt vad skatteutredningen framhållit bleve det av avgörande betydelse för utsikterna att nå fram till vissa lättnader i den direkta beskattningen, hur frågan om de extraordinära konsumtionsskatternas fortbestånd eller avveckling komme att lösas. Av den tidigare redogörelsen framginge, att dessa skatter ansetts vara av tillfällig natur och att de därför borde avvecklas så snart de fyllt sin uppgift, d. v. s. när det ekonomiska läget icke längre kunde anses påkalla en mot dem svarande överbalansering av budgeten. Emellertid kunde med hänsyn till det trängande behovet av lättnader på den direkta beskattningens område frågan om avvecklingen numera icke bedömas fristående från övriga skattefrågor. Omständigheter hade tillkommit, som talade för att en total avveckling icke längre borde villkorslöst fullföljas. Skall en lindring av någon betydelse i den direkta beskattningen kunna förverkligas inom överskådlig tid, vore det ofrånkomligt att åtminstone delvis låta skatteskärpningarna från år 1948 bestå. Avvecklingen finge alltså nu ses i annat sammanhang än tidigare, nämligen såsom ett alter-

nativ till en sänkning av direkta skatter. Man hade att mot varandra väga intresset av att låta de extraordinära konsumtionsskatterna helt försvinna och behovet av lättnader i den direkta beskattningen. Ett oeftergivligt villkor för att åtminstone delvis bibehålla de extraordinära konsumtionsskatterna borde sålunda vara, att de medel som därigenom erhöles, icke användas för utgiftsökningar utan reserverades för skattesänkningar. Man skulle därigenom kunna förverkliga de mest trängande reformerna på den direkta beskattningens område. Endast ur denna synpunkt kunde det anses motiverat att förlänga giltighetstiden för ifrågavarande konsumtionsskatter, sedan deras egentliga syfte icke längre är för handen. Såsom departementschefen i direktiven för utredningen anmärkt hade en lättnad i kommunalbeskattningen för huvudmassan av mindre inkomsttagare ansetts mera trängande än övriga skattefrågor. Utredningen delade denna mening. Tydligt vore, att de kommunala ortsavdragen för närvarande vore helt otillräckliga och att en bättre överensstämmelse mellan dem och de statliga vore i hög grad påkallad. En reform i denna riktning kunde emellertid icke genomföras utan att staten på ett eller annat sätt trädde emellan och svarade för vissa kostnader. Lösningen av dessa spörsmål vore en ortsavdragskommitténs uppgift. Enligt vad utredningen inhämtat av ortsavdragskommittén kunde det förutsättas, att vid en dylik omarbetning av de kommunala ortsavdragen familjeavdragen för barn skulle bortfalla och kompenseras genom en ökning av de statliga barnbidragen. I svagare inkomstlägen hade familjeavdragen för barn vid den kommunala taxeringen för närvarande icke alltid kunnat utnyttjas. En förhöjning av de statliga barnbidragen på bekostnad av bibehållna extraordinära konsumtionsskatter kunde därför i viss mån uppväga de mindre lämpliga verkningar, dessa konsumtionsskatter kunde medföra för dylika inkomstlägen. Enligt vad ortsavdragskommittén meddelat utredningen beräknades en omläggning av de kommunala ortsavdragen i förening med ökade barnbidrag (från 260 till 300 kronor) draga en kostnad för statsverket av omkring 200 miljoner kronor.

Enligt vad utredningen vidare anfört förutsatte utredningen sålunda, att de medel, som erhöles genom att de extraordinära konsumtionsskatterna tillätes helt eller delvis fortbestå, i första hand användas till att höja de skattefria ortsavdragen vid den kommunala inkomstbeskattningen, så att dessa bringades i bättre överensstämmelse med de statliga avdragen. Den stora gruppen mindre inkomsttagare skulle därigenom beredas kompensation för de extraordinära konsumtionsskatter, som bibehölles. Utöver en sådan kommunal skattereform, vars skattelindrande effekt komme att inskränka sig till de lägre inkomstskikten, erfordrades emellertid jämkningar av den direkta statsbeskattningen innebärande lättnader av mera allmän omfattning. På vad sätt och i vilken utsträckning dylika lättnader lämpligen kunde och borde genomföras skulle utredningen i ett kommande sammanhang närmare yttra sig om, varvid utredningen även komme att redovisa resultatet av sina undersökningar rörande den direkta statsbeskattningens verkningar. Redan på detta stadium ville utredningen emellertid

ha deklarerat sin uppfattning om dessa skattelättnaders primära betydelse. Av det nu sagda framginge, att utredningen funne en sänkning av de direkta skatterna, såväl kommunala som statliga, vara ett intresse, som borde gå före önskemålet om att helt avveckla de extraordinära konsumtionsskatterna. Ett villkorslöst återförande av den indirekta beskattningen till dess läge före år 1948 tedde sig för närvarande mindre nödvändigt än tidigare. Vad utredningen sålunda uttalat gällde dock icke samtliga de extraordinära konsumtionsskatterna. En avvägning av detta slag uteslöte icke ett partiellt avskaffande av dem. Beträffande vissa av dem kunde behovet av en återgång helt eller delvis till förhållandena före år 1948 te sig så starkt, att det måste givas företräde. I detta hänseende hade utredningen funnit sig böra draga en skiljelinje mellan sådana extraordinära konsumtionsskatter, som i stor utsträckning träffade en oundgänglig konsumtion och sådana, som drabbade en mera oundgänglig. Tilläggsskatterna på bensin och brännolja liksom även pappersskatten intogs i detta avseende en särställning, som gjorde att villkoret om en framtida avveckling hade större tyngd för dem än för de andra skatterna.

Till grund för skatteutredningens förslag har utredningen härefter verkställt en uppdelning av nu förevarande indirekta skatter i dels sådana skatter, som enligt utredningen borde bibehållas, och dels sådana skatter som föresloges skola helt eller delvis avvecklas.

Till den förstnämnda gruppen har skatteutredningen hänfört de extraordinära konsumtionsskatterna på spritdrycker, vin, maltdrycker, läskedrycker, tobak, biografföreställningar (nöjesskatt), choklad- och konfityrvaror samt vissa kemisk-tekniska preparat (varuskatt) ävensom totalisator-, tips- och lotterimedel. Enligt vad skatteutredningen anfört vore nu nämnda skatter sådana vilka finge anses träffa en icke oundgänglig konsumtion. Utredningen föreslog, att de bibehölles oförändrade. De för utredningen tillgängliga uppgifterna rörande influtna skattebelopp m. m. hade icke synts utredningen giva skäl för annat ställningstagande. Beträffande tobaksskatten hade skattens konstruktion föranlett önskemål om en översyn och omarbetning. Utredningen hade emellertid ur sin synpunkt icke haft anledning ingå på frågan om skattens tekniska utformning. Det belopp, som genom skatternas bibehållande borde kunna disponeras för nedsättning av direkta skatter, kunde beräknas till omkring 230 miljoner kronor.

Vad angår beskattningen av bensin och brännolja ävensom pappersskatten har skatteutredningen föreslagit dels att tilläggsskatterna på bensin och brännolja avvecklades och i samband därmed de ordinarie skatterna på dessa drivmedel fastställdes till 25 öre litern för bensin och 20 öre litern för brännolja samt tillika frågan om en skärpning av fordonsskatten för vissa tyngre fordon togs under övervägande dels ock att pappersskatten avvecklades och i samband därmed en särskild skatt infördes på tidskrifter med huvudsaklig förströelsekaraktär.

I fråga om tilläggsskatterna på bensin och brännolja har skatteutredningen anfört.

Skatteskärpningen år 1948 på drivmedel till motorfordon ansågs vid sin tillkomst tjäna ett dubbelt syfte. Å ena sidan utgjorde den ett led i strävandena att åstadkomma ett budgetöverskott för att hålla nere köpkraften och å andra sidan syftade den till att åstadkomma en minskning av förbrukningen av drivmedel och därigenom en besparing av utländsk valuta.

Mot den skärpta beskattningen av drivmedel ha riktats åtskilliga anmärkningar. Bland annat har gjorts gällande, att den verkat orättvist så till vida att den hårdast drabbat befolkningen på landsbygden, som på grund av de långa avstånden och sämre kommunikationer ofta är mera beroende av biltransporter än folket i tätorterna. Beskattningen har även givit anledning till åtskilliga restitutionsspörsmål. Genom särskilt beslut den 12 november 1948 har Kungl. Maj:t förordnat, att restitution finge äga rum av tilläggsskatt på sådan bensin, som förbrukats vid jordbruket till bensindrivna traktorer under tiden 1 april 1948—31 mars 1949. Denna restitutionsrätt har sedermera utsträckts även för tiden intill den 1 juli 1950. Frågan om en motsvarande restitutionsrätt för tilläggsskatt på sådan bensin, som användes i yrkesmässigt fiske, har visat sig mera svårlöst och ännu icke föranlett något riksdagens beslut.

Enligt från statens bränslekommission inhämtade uppgifter, grundade på oljeföretagens m. fl. månatliga rapporter över försäljning m. m., uppgick den totala förbrukningen av motorbensin inom landet under år 1947 till 928 000 och under år 1948 till 783 000 m³. För år 1949 beräknas förbrukningen komma att uppgå till 725 000 m³.

Sedan bensinransoneringen hävts från och med den 12 november 1949 torde en ökning av förbrukningen kunna förutses. Bränslekommissionen har tidigare i en den 2 maj 1949 avgiven promemoria angivit den sannolika ökningen till minimum 150 000 och maximum 250 000 m³. I numera till utredningen lämnad uppgift har kommissionen beräknat förbrukningen av motorbensin under år 1950 till 800 å 850 000 m³.

Såsom en grundläggande princip för automobilbeskattningen — såväl i form av fordonsskatt som skatt på drivmedel — har sedan länge gällt, att den är avsedd att täcka de kostnader, som motortrafiken förorsakar vägväsendet. Då sålunda de medel, som inflyta genom automobilbeskattningen få antagas komma att helt åtgå för vägväsendets behov, har utredningen vid sitt ställningstagande till frågan om i vad mån den skärpta drivmedelsbeskattningen bör avvecklas haft att taga hänsyn till det antagliga kostnadsbehovet för vägväsendet under normala förhållanden. I detta avseende har utredningen tagit del av en inom kommunikationsdepartementet utarbetad, den 16 september 1949 dagtecknad promemoria. Enligt promemorian har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i september 1949 gjort en närmare beräkning av medelsbehovet för bilskattemedelsanslagen under ett normalår och därvid kommit fram till en slutsiffra av 525 miljoner kronor. För att finansiera en normal-budget för vägutgifterna av denna storleksordning skulle med tillämpning av gällande principer för finansieringen vara nödvändigt att bibehålla automobilbeskattningen vid minst nuvarande nivå och alltså låta tilläggsskatterna på bensin och brännolja fortbestå. Utredningen anser sig dock icke kunna biträda en sådan lösning. Då ifrågavarande kostnadsprogram utgår från förhållandena under ett normalår, bliva de av drivmedelsbeskattningen härflytande medlen beroende av den antagliga konsumtionen under ett dylikt år. Även om det icke låter sig göra att på ett mera tillförlitligt sätt beräkna denna konsumtion, synes icke uteslutet att den framtida utvecklingen kan medföra intäkter av automobilbeskattningen, som kunna täcka en mycket avsevärd kostnadsökning för vägarna.

Utredningen har icke haft anledning föreslå någon omläggning av det för närvarande gällande systemet, enligt vilket automobilskattemedlen utta-

gas genom dels en fordonsskatt och dels en drivmedelsskatt. Emellertid kan ifrågasättas om de merkostnader för vägväsendet, som orsakas av tyngre lastbilar, täckas av den nuvarande beskattningen av dessa fordon. Utredningen vill därför förordna en översyn av de nu gällande skattesatserna för fordonsskatten i syfte att på ett bättre sätt avväga dessa i förhållande till den starkare vägslitning, som förorsakas av tyngre fordon. I detta sammanhang torde även böra uppmärksammas den vägslitning, som onekligen förorsakas av traktorer, vilka för närvarande icke äro föremål för någon beskattning av ifrågavarande slag.

Skatteutredningen har härefter anfört, att främst med hänsyn till att tilläggsskatterna på bensin och brännoljor i stor utsträckning drabbade den oundgängliga konsumtionen, funne utredningen, att en väsentlig sänkning av dessa skatter borde företagas, så snart förhållandena det medgäve. Utredningen föresloge, att en sådan nedsättning tekniskt genomfördes på det sätt, att tilläggsskatterna helt avvecklades och de ordinarie skatterna på drivmedlen i stället höjdes. Utredningen hade övervägt olika alternativ för en dylik höjning och stannat för att föreslå, att skatten på bensin höjdes från nuvarande 18 öre till 25 öre och på brännolja från nuvarande 14 öre till 20 öre. På samma sätt som tilläggsskatterna i enlighet med sitt syfte tillåtits slå igenom i form av höjda konsumentpriser vore det vid en avveckling angeläget, att denna komme till uttryck i form av prissänkningar. Utredningen förutsatte därför, att i möjligaste mån garantier skapades för att sänkningen av den samlade drivmedelsbeskattningen sloge igenom i konsumentpriserna. Även i statsutgifterna borde en motsvarande nedsättning komma till uttryck. Enligt uttalande av 1949 års bevillningsutskott kunde den med skatt belagda bensinkvantitet, som förbrukades i statlig verksamhet — försvaret, de affärsdrivande verken m. fl. — beräknas till omkring 60 000 m³ och tilläggsskatten därpå till något mer än 16 miljoner kronor. Det borde tillses, att de anslagsökningar, som uppkommit i följd härav, vid en avveckling bleve behörigen reducerade. Beträffande tidpunkten för förslagets förverkligande funne utredningen sig icke böra göra annat uttalande än att det borde genomföras, så snart förhållandena medgäve detta. Flera omständigheter vore härvid av betydelse. Bl. a. finge beaktas frågan, huruvida den nuvarande tillgången på s. k. hårdvaluta kunde anses medgiva en mot den antagbara konsumtionsutvecklingen svarande ökning av bensinimporten. Att med någon säkerhet beräkna denna konsumtionsutveckling vore icke möjligt. Om med bilbeståndets nuvarande omfattning och utnyttjande årsförbrukningen av bensin kunde antagas uppgå till 900 000 m³ skulle en skatt av 25 öre för liter giva en årsinkomst av 225 miljoner kronor. Om härtill lades dels skatt för brännolja, som kunde uppskattas till omkring 10 miljoner kronor, och dels fordonsskattens belopp, beräknat till 100 miljoner kronor, skulle automobilbeskattningen inbringa tillhoppa omkring 335 miljoner kronor att användas för vägväsendets behov. Utredningen hade med denna uträkning endast velat belysa den ungefärliga storleksordningen av de medel, som — om förslaget genomfördes — borde kunna stå till förfogande för ifrågavarande ändamål. I detta sammanhang hade utredningen

icke räknat med sådana ökade medelsbehov, som i ett förändrat konjunkturenläge kunde uppkomma för att finansiera beredskapsarbeten i större skala för vägväsendets räkning.

Såsom förut omnämnts har utredningen slutligen förordat att papper skatten avvecklades och att en särskild tidskriftsskatt infördes. Beträffande utredningens motivering härför torde det vara tillräckligt att här endast hänvisa till propositionen den 24 mars 1950, nr 193.

Frågan om fortsatt giltighet av förordningen angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker.

Beträffande förevarande fråga må följande nämnas.

Från och med den 1 juli 1920 har för omsättning och utskänkning av spritdrycker upptagits en särskild skatt. Gällande bestämmelser i ämnet innefattas i förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker sådan densamma lyder enligt förordningarna den 26 juni 1933 (nr 399), den 21 maj 1937 (nr 246), den 25 maj 1941 (nr 254), den 28 maj 1943 (nr 257), den 11 juni 1943 (nr 316) samt den 30 januari 1948 (nr 18).

Enligt dessa bestämmelser upptages *omsättningsskatt*:

1:o vid detaljhandelsbolagens (systembolagens) inköp av spritdrycker, därvid skatten utgår dels med en grundavgift av 9 kronor för liter och dels med 60 procent av det belopp, som, skatten oberäknad, betingas vid inköp, av dryckerna i buteljerat skick;

2:o för spritdrycker, som jämlikt bestämmelserna i två särskilda kungörelser den 18 december 1918, nr 987 och 989, inköpas hos partihandelsbolaget eller importeras för användning till vetenskapligt, medicinskt, farmaceutiskt, tekniskt, industriellt eller likartat ändamål, därvid skatten utgår med en grundavgift av 1 krona 40 öre för liter.

Utskänkningsskatt upptages för spritdrycker, som utskänkas, samt utgår med 4 kronor för liter egentligt brännvin av högst 40 procent alkoholhalt, 6 kronor för liter annat egentligt brännvin och 8 kronor för liter andra spritdrycker.

Enligt förordningen den 27 maj 1949 (nr 236) gälla bestämmelserna angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker intill utgången av juni månad 1950. Av statsverkspropositionen till innevarande års riksdag framgår att omsättnings- och utskänkningsskatten å spritdrycker i riksstaten för budgetåret 1950/51 beräknats till 480 miljoner kronor.

Ny beräkning av vissa inkomsttitlar m. m.

I statsverkspropositionen utvisade driftbudgetens inkomstsida en summa av 5 138 miljoner kronor, varav 4 803 miljoner kronor hänförde sig till egentliga statsinkomster och 335 miljoner kronor till inkomster av statens kapitalfonder.

Bland de under egentliga statsinkomster ingående skatterna beräknades i statsverkspropositionen den preliminära skatten å inkomst och förmögenhet giva 2 200 miljoner kronor. Inkomsttitlarna kupongskatt, arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt, lotterivinstskatt samt omsättnings- och expeditiomsstämplar m. m. upptogos till 6, 55, 28 resp. 43 miljoner kronor. I automobilskattemedel beräknades inflyta 530 miljoner kronor. Tullar och acciser beräknades giva sammanlagt 1 587 miljoner kronor, varav i tullmedel 220 miljoner kronor, varuskatt 150 miljoner kronor, trafikskatt 35 miljoner kronor, accis å silke 4,3 miljoner kronor, skatt å kaffe 11 miljoner kronor, tobaksskatt 435 miljoner kronor och skatter på alkoholhaltiga drycker sammanlagt 653 miljoner kronor. Under diverse inkomster inflytande medel beräknades till sammanlagt 124,5 miljoner kronor. Härav belöpte sig 7,5 miljoner kronor på totalisatormedel samt 33 resp. 75 miljoner kronor på tips- och lotterimedel.

Inkomsterna från statens affärsverksfonder beräknades i statsverkspropositionen till sammanlagt 137 miljoner kronor, varav för postverket 15 miljoner kronor, för telegrafverket 45 miljoner kronor, för statens järnvägar 35 miljoner kronor, för statens vattenfallsverk 30 miljoner kronor och för domänverket 12 miljoner kronor.

I skrivelse den 23 mars 1950 har riksräkenskapsverket jämlikt gällande instruktion avlämnat förslag till förnyad beräkning av statsverkets inkomster under de större inkomsttitlarna för budgetåret 1950/51. Vid beräkningens verkställande har ämbetsverket liksom under tidigare år från vederbörande myndigheter införskaffat nya uppgifter rörande de större inkomsttitlarna ävensom vissa speciellt konjunktur känsliga inkomsttitlar. Beträffande de olika inkomsttitlarna har riksräkenskapsverket i huvudsak anfört följande.

Skatt å inkomst och förmögenhet m. m. Denna inkomsttitel beräknades i december 1949 till 2 200 miljoner kronor och upptogs i statsverkspropositionen till detta belopp. Sedan riksräkenskapsverkets beräkning avgavs, ha vissa uppgifter om skatteuppbörden i januari och mars innevarande år blivit tillgängliga, varjämte uppgifter nu föreligga om det belopp, som under första hälften av budgetåret 1950/51 skall utbetalas till kommunerna. Dessa uppgifter giva ej anledning till ändring av den av riksräkenskapsverket förut avgivna beräkningen rörande denna inkomsttitel. Ett osäkerhetsmoment ligger dock i svårigheten att beräkna, hur den kvarstående skatten på grund av 1949 års taxering efter det medgivna anståndet med dess erläggande kommer att fördela sig på det löpande budgetåret och budgetåret 1950/51.

Kupongskatt. Denna inkomsttitel är i statsverkspropositionen upptagen till 6 miljoner kronor. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 28 februari 1950 har överståthållarämbetet beräknat inkomsterna å titeln för nästa budgetår till 5 miljoner kronor. För innevarande budgetår uppskattas inkomsterna till 5 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket föreslår, att titeln i det slutliga riksstatsförslaget upptages till sistnämnda belopp.

Arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt. I statsverkspropositionen är denna inkomsttitel upptagen till 55 miljoner kronor. Enligt av generalpoststyrelsen den 3 mars 1950 avgiven beräkning uppskattas postverkets uppbörd under titeln till 54 miljoner kronor, varav arvslottsskatt 31 miljoner kronor, gåvoskatt 2,5 miljoner kronor och kvarlåtenskapsskatt

20,5 miljoner kronor. Uppbörderna genom länsstyrelserna under titeln torde kunna uppskattas till omkring 1 miljon kronor. Riksräkenskapsverket anser sig ej böra frångå statsverkspropositionens beräkning.

Lotterivinstskatt. I statsverkspropositionen har lotterivinstskatten beräknats till 28 miljoner kronor. I sin förnyade beräkning har generalpoststyrelsen med vidhållande av tidigare verkställd beräkning uppskattat uppbörden under nästa budgetår till 27 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket finner ej anledning föreslå ändring i statsverkspropositionens beräkning.

Omsättnings- och expeditiönsstämplat m. m. Denna titel beräknades i december 1949 av riksräkenskapsverket till 43 miljoner kronor, vilket belopp godtog i statsverkspropositionen. Generalpoststyrelsen har nu liksom i sin ursprungliga beräkning uppskattat inkomsterna å titeln till 42 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket, som för det löpande budgetåret beräknat inkomsterna å titeln till 43 miljoner kronor, föreslår, att inkomstiteln även för budgetåret 1950/51 upptages till sistnämnda belopp.

Fordonsskatt. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 7 mars 1950 har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beräknat denna inkomstitel till 100 miljoner kronor eller samma belopp som i statsverkspropositionen. Riksräkenskapsverket förordar, att titeln upptages till nämnda belopp i det slutliga riksstatsförslaget.

Bensinskatt. Denna skatt beräknades i december 1949 av riksräkenskapsverket till 430 miljoner kronor, vilket belopp upptogs i statsverkspropositionen. Bensinransoneringens upphävande i november 1949 antogs komma att medföra en icke obetydlig ökning av bensinförbrukningen och av bensinskatteuppbörden. För innevarande budgetår beräknades sålunda i anslutning till generaltullstyrelsens och kontrollstyrelsens kalkyler inkomsten av bensinskatt till 415 miljoner kronor mot i riksstaten upptagna 350 miljoner kronor men kan enligt en av riksräkenskapsverket nu företagen beräkning uppskattas till endast 375 miljoner kronor. För nästa budgetår har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i till riksräkenskapsverket avgiven förnyad beräkning uppskattat inkomsten å denna titel till 430 miljoner kronor, varvid styrelsen antagit, att inkomsten av bensinskatt kommer att stiga i proportion till av styrelsen förutsedd ökning av fordonsbeståndet. I förnyade beräkningar ha generaltullstyrelsen och kontrollstyrelsen beräknat inkomsten av bensinskatt till 275 miljoner kronor för importerad bensin respektive 105 miljoner kronor för inom riket tillverkad bensin och motorsprit. Härtill kommer skatt å brännolja, som torde kunna uppskattas till närmare 40 miljoner kronor, varjämte titeln å andra sidan belastas med viss skatterestitution till jordbrukare. Från statens bränslekommission har riksräkenskapsverket införskaffat uppgifter rörande den beräknade bensinförbrukningen, vilka utvisa, att skatten å importerad och inom riket tillverkad bensin kan beräknas i nära anslutning till generaltullstyrelsens och kontrollstyrelsens beräkningar. Riksräkenskapsverket uppskattar inkomsterna å titeln bensinskatt till 420 miljoner kronor för nästa budgetår och förordar, att titeln i det slutliga riksstatsförslaget upptages till detta belopp.

Tullmedel. Denna inkomstitel upptogs i riksräkenskapsverkets inkomstberäkning i december 1949 i enlighet med generaltullstyrelsens beräkning till 220 miljoner kronor, vilket belopp godtog i statsverkspropositionen. Generaltullstyrelsen förordar i skrivelse till riksräkenskapsverket den 7 mars 1950, att tullmedlen beräknas till nämnda belopp. Härvid har generaltullstyrelsen räknat med en viss uppbördsökning på grund av en väntad stegring av importen. Denna uppbördsökning beräknas emellertid motvägas av minskade tullintäkter till följd av Sveriges anslutning till allmänna tull-

och handelsavtalet, varom Kungl. Maj:t gjort framställning till årets riksdag. Riksräkenskapsverket anser sig ej böra föreslå någon ändring av den i statsverkspropositionen upptagna inkomsten å denna titel. I sina beräkningar har riksräkenskapsverket ej medtagit någon överföring av tull och tilläggstull å kaffe till clearingkassa för kaffe, enär ämbetsverket saknar möjlighet att bedöma, i vilken utsträckning dylik överföring kan komma att ske under nästa budgetår.

Varuskatt. I statsverkspropositionen har denna inkomsttitel upptagits till 150 miljoner kronor. Kontrollstyrelsen och generallullstyrelsen ha i till riksräkenskapsverket avgivna förnyade beräkningar upptagit uppbörden av varuskatt till 140 resp. 5,5 miljoner kronor, vartill kommer den kvarstående uppbörden av allmän omsättningsskatt, som torde uppgå till omkring 1 miljon kronor. Riksräkenskapsverket finner ej anledning föreslå ändring i statsverkspropositionens beräkning av denna inkomsttitel.

Pappersskatt. Denna inkomsttitel är icke upptagen i statsverkspropositionen, då pappersskatten förutsatts icke skola uttagas efter innevarande budgetårs utgång. Kontrollstyrelsen beräknar den till nästa budgetår kvarstående uppbörden av pappersskatt till 7 miljoner kronor. Under förutsättning att pappersskatten upphör att utgå från och med den 1 nästkommande juli föreslår riksräkenskapsverket, att nämnda belopp upptages i det slutliga riksstatsförslaget. Med hänsyn till beloppets storlek finner riksräkenskapsverket det önskvärt, att inkomsttiteln bibehålles i riksstaten under nästkommande budgetår.

Trafikskatt. Denna inkomsttitel har järnvägsstyrelsen i skrivelse till riksräkenskapsverket den 11 mars 1950 beräknat till 35 miljoner kronor eller samma belopp som i statsverkspropositionen. Riksräkenskapsverket förordar, att titeln upptages till nämnda belopp i det slutliga riksstatsförslaget.

Accis å silke. Denna titel är upptagen i statsverkspropositionen med 4,3 miljoner kronor. I proposition till riksdagen angående vissa ändringar i gällande tulltaxa m. m. har emellertid föreslagits, att förordningen om accis å silke skall upphöra att gälla. I till riksräkenskapsverket avgiven förnyad beräkning har generallullstyrelsen ej räknat med några inkomster av accis å silke under nästkommande budgetår. Styrelsen har härvid utgått från att under detta budgetår inflytande kvarstående uppbörd skall behöva tagas i anspråk för de restitutioner, som förutses i nämnda proposition. Under förutsättning att accisen å silke slopas föreslår riksräkenskapsverket, att titeln ej upptages i det slutliga riksstatsförslaget.

Skatt å kaffe. I statsverkspropositionen har denna inkomsttitel upptagits till 11 miljoner kronor. Statens livsmedelskommission har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 9 mars 1950 räknat med någon reducering av importen av kaffe under nästa budgetår och uppskattat inkomsterna å titeln till 10 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket förordar, att titeln uppföres med sistnämnda belopp i det slutliga riksstatsförslaget. Härvid har riksräkenskapsverket ej räknat med någon överföring till clearingkassa för kaffe, då ämbetsverket saknar möjlighet att bedöma, i vilken utsträckning dylik överföring kan komma att ske under nästa budgetår.

Tobaksskatt. Denna inkomsttitel beräknades i statsverkspropositionen till 435 miljoner kronor. Aktiebolaget Svenska Tobaksmonopolet har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 3 mars 1950 uppskattat tobaksskatten för nästa budgetår till 420 miljoner kronor. För det löpande budgetåret beräknas skatten till 430 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket beräknar i avslutning till aktiebolaget Svenska Tobaksmonopolets kalkyl tobaksskatten till 420 miljoner kronor för nästa budgetår.

Omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker. I statsverkspropositionen har denna titel upptagits till 480 miljoner kronor. Kontrollstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 4 mars 1950 uppskattat inkomsterna å titeln för nästa budgetår till 490 miljoner kronor. För innevarande budgetår beräknas inkomsterna till 480 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket anser sig ej böra föreslå någon ändring av statsverkspropositionens beräkning av denna titel.

Omsättnings- och utskänkningskatt å vin. Riksräkenskapsverket beräknade i december 1949 denna titel till 36 miljoner kronor, vilket belopp godtog i statsverkspropositionen. Kontrollstyrelsen har nu liksom i sin ursprungliga beräkning uppskattat uppbörden under nästa budgetår till 35 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket finner icke anledning frågå sin tidigare beräkning av uppbörden under budgetåret 1950/51.

Maltdrycksskatt. Denna inkomstitel har i statsverkspropositionen upptagits till 67 miljoner kronor och beräknas till samma belopp av kontrollstyrelsen i dess förnyade beräkning. Riksräkenskapsverket föreslår, att titeln upptages till nämnda belopp i det slutliga riksstatsförslaget.

Skatt å läskedrycker. Kontrollstyrelsen har nu liksom i sin ursprungliga beräkning uppskattat inkomsterna å denna titel under nästa budgetår till 30 miljoner kronor eller samma belopp som i statsverkspropositionen. Riksräkenskapsverket finner ej skäl föreligga att frågå statsverkspropositionens beräkning på denna punkt.

Statlig nöjesskatt. I statsverkspropositionen har denna skatt upptagits till 45 miljoner kronor. För innevarande budgetår beräknas inkomstiteln lämna en avkastning av 45 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket finner ej anledning föreslå ändring i statsverkspropositionens beräkning.

Totalisatormedel. Denna inkomstitel uppskattades i riksräkenskapsverkets decemberberäkning till 7,5 miljoner kronor och upptogs med detta belopp i statsverkspropositionen. Titeln har av lantbruksstyrelsen i en den 21 februari 1950 avgiven beräkning uppskattats till 7,5 miljoner kronor, vilket innebär en höjning med 1 miljon kronor av styrelsens ursprungliga beräkning. Riksräkenskapsverket anser sig ej böra föreslå någon ändring av statsverkspropositionens beräkning av denna titel.

Tipsmedel. I statsverkspropositionen har denna titel upptagits med 33 miljoner kronor. Aktiebolaget Tipstjänst har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 22 februari 1950 uppskattat inkomsten av titeln till 32 miljoner kronor mot 30,36 miljoner kronor i bolagets ursprungliga beräkning. Riksräkenskapsverket finner ej anledning att frågå sin tidigare beräkning av denna titel.

Lotterimedel. Denna inkomstitel beräknades av riksräkenskapsverket i december förra året till 75 miljoner kronor, vilket belopp även upptogs i statsverkspropositionen. Titeln har av Svenska Penninglotteriet aktiebolag i skrivelse till riksräkenskapsverket den 22 februari 1950 beräknats till 73 miljoner kronor, vilket innebär en höjning med 2 miljoner kronor av bolagets tidigare beräkning. Inkomstiteln beräknas under innevarande budgetår ge 75 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket anser sig ej böra frågå den beräkning, som avgavs i december i fjol, utan föreslår, att inkomsterna i det slutliga riksstatsförslaget upptagas till 75 miljoner kronor.

Statens järnvägar. I statsverkspropositionen har denna inkomstitel upptagits till 35 miljoner kronor. I till riksräkenskapsverket avgiven förnyad beräkning har järnvägsstyrelsen liksom i sin tidigare beräkning upptagit överskottet till 30 miljoner kronor. Styrelsen har därvid räknat med någon minskning av de totala bruttoinkomsterna, beroende på väntade minskade intäkter av godstrafiken, samt en viss ökning av utgifterna. För innevaran-

de budgetår beräknas statens järnvägar lämna ett överskott av 46,5 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket har funnit sig icke böra frångå sin tidigare beräkning av överskottet för budgetåret 1950/51.

Domänverket. I statsverkspropositionen har inkomsten å denna titel upptagits till 12 miljoner kronor, varvid räknats med en avsättning å 13 miljoner kronor till domänverkets förnyelsefond för återväxtkostnader m. m. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 1 mars 1950 har domänstyrelsen beräknat avsättningen till nämnda fond till 12 miljoner kronor och inkomstiteln till 13 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket förordar, att titeln uppföres med 13 miljoner kronor i det slutliga riksstatsförslaget.

Övriga affärsverk. I fråga om överskotten av postverket, telegrafverket och statens vattenfallsverk ha myndigheterna ej ifrågasatt någon ändring av de i statsverkspropositionen upptagna beloppen. Detta innebär, att generalpoststyrelsen godtagit av riksräkenskapsverket förordad höjning av dess tidigare beräkning. Ej heller riksräkenskapsverket har funnit anledning att nu föreslå någon ändring av beräkningarna i statsverkspropositionen i vad avser överskotten av nämnda affärsverk.

Departementschefen.

Det ekonomiska läget. I finansplanen i årets statsverksproposition redogjordes för de beräkningar som verkställt beträffande de ekonomiska utsikterna för det framförliggande året och som sammanfattats i den till propositionen fogade nationalbudgeten för år 1950. De verkställda kalkylerna pekade mot en ytterligare lättnad i det ekonomiska läget. Främst tack vare en förutsedd gynnsam utveckling av produktionen var det möjligt att i planerna för innevarande år inrymma en icke obetydlig ökning av investeringarna. Samtidigt medgav den förbättring i valutaläget som inträtt en ansenlig utvidgning av licensieringsramen för importen, innebärande en icke oväsentlig förstärkning av de inhemska försörjningsmöjligheterna. Genom förlängning av överenskommelsen om inkomststabilisering samt genom fortsatt sträng återhållsamhet i fråga om statsutgifter i förening med en i stort sett oförminskad skattebelastning på de privata inkomsterna hade vidare förutsättningar skapats för en stabiliserad utveckling på konsumtionens område.

Planerna i fråga om investeringsverksamheten och utrikeshandeln inneburo en begynnande avveckling av de krisbetonade detaljregleringarna och en fortsatt utveckling mot fri samhällsekonomisk balans. Strävanden i samma riktning kommo även till uttryck i mitt förordande i finansplanen av pappersskattens avskaffande. Jag underströk dock, att den förutsedda jämvikten i det ekonomiska livet under innevarande år alltjämt förutsätter regleringar på viktiga huvudområden av det ekonomiska livet samt alla samhällsgruppers samverkan till en stabilisering av inkomsterna. Endast under dessa betingelser ansåg jag det möjligt att vidmakthålla den samhällsekonomiska balans som den ekonomiska politiken de senaste åren inriktats på.

Särskild återhållsamhet motiverades av ovissheten om den internationella konjunkturutvecklingen. Såsom en konsekvens av devalveringarna föregå-

ende höst kännetecknades läget vid årets början av en brytning mellan prisstegrings- och prisfallstendenser. Det kunde icke uteslutas, att endera av dessa tendenser under året komme att taga överhanden på de internationella marknaderna och utlösa inflationistiska eller deflationistiska tendenser, vilka kunde spridas till vårt land och förorsaka en snabb omkastning i det ekonomiska läget. Med hänsyn härtill hade nationalbudgetdelegationen förutskickat, att händelseförloppet kunde komma att påkalla en revision av nationalbudgetberäkningarna. I anslutning härtill uttalade jag i finansplanen, att det vore nödvändigt att följa den ekonomiska utvecklingen med stor uppmärksamhet och att uppdrag borde lämnas vederbörande myndigheter att vidtaga åtgärder för att inhämta fortlöpande informationer om det ekonomiska lägets utveckling i syfte att skaffa möjligheter för att under årets lopp vidtaga erforderliga justeringar i de åtgärder, som äro avsedda att påverka den samhällsekonomiska balansen.

När nu ett kvartal av året förflutit, kan det konstateras, att situationen såväl i inre som yttre hänseenden i stort sett är lika svåröverskådlig som vid årets början.

Den internationella konjunkturutvecklingen har ännu icke givit något entydigt utslag. Detta vill säga, att varken någon allmän konjunkturuppgång eller något påtagligt tecken till konjunkturavmattning hittills kunnat spåras utomlands. Vad särskilt gäller den för vår prispolitik viktiga frågan om prisrörelserna i utlandet, ha för vissa varor prisstegringar inregistrerats, medan för andra varor icke oväsentliga prisfall noterats. Det är icke möjligt att på grundval av det nu rådande läget bilda sig en föreställning om världsmarknadsprisnivåns sannolika gestaltning under fortsättningen av året. På den allra senaste tiden synes emellertid tendensen till prisnedgång ha övervägt.

Till frågan om de utländska prisförskjutningarnas innebörd för relationen mellan våra export- och importpriser torde jag få återkomma i samband med redogörelsen för utrikeshandeln.

Ej heller i fråga om de interna balansfaktorerna finnas några symptomatiska avvikelser från de ursprungliga beräkningarna att anföra. På detta tidiga stadium är det emellertid icke möjligt att företaga en formlig avstämning av de ursprungliga kalkylerna mot den faktiska utvecklingen. På grund av den tidseftersläpning som med nödvändighet måste vidlåda statistiken, har denna nämligen hittills i stort sett blott hunnit lämna vittnesbörd om utvecklingen fram till årsskiftet. Härvid har på det hela taget den preliminära bild av utvecklingen under fjolåret, som tidigare uppdragits, verifierats. De statistiska uppgifter, som täcka utvecklingen under innevarande år, avse huvudsakligen utrikeshandeln och valutamarknaden, penning- och kapitalmarknaden samt prisläget.

På utrikeshandeln's område har läget hittills varit gynnsammare än väntat, om man ser på det totala varuutbytet. Det har sålunda visat sig, att exporten under perioden januari—februari i förhållande till fjolårsvärdet

stigit med icke mindre än 163 miljoner kronor eller omkring 25 procent. Volymökningen är något större än värdesiffrorna utvisa. Importen har under samma tid ökat med 53 miljoner kronor. Handelsbalansen har under de två första månaderna resulterat i ett importöverskott av 14 miljoner kronor mot 124 miljoner förra året. Därest den tendens, som kommit till uttryck i handelsbalansens utfall under årets två första månader, icke är övergående, torde man få utgå från att de i nationalbudgeten inrymda exportkalkylerna få uppjusteras, innebärande möjligheter till en ytterligare vidgning av ramen för importen.

Vid en justering av import- och exportkalkylerna torde hänsyn också få tagas till den omständigheten, att uppskattningarna rörande gestaltningen av bytesförhållandet till utlandet av allt att döma varit alltför pessimistiska. Sålunda har enligt kommerskollegii indextal relationen mellan export- och importpriserna utvecklats mindre oförmånligt än man antog vid devalveringen. Från augusti 1949 och fram till februari 1950 har importprisindex stigit med cirka 22 procent och exportprisindex med cirka 16 procent. Enligt samma indexberäkningar skulle en återhämtning redan ha börjat inträda i fråga om den tidigare ogynnsamma förskjutningen i relationen mellan export- och importpriserna, i det att importprisindex mellan december och februari blott stigit med 0,3 procent, medan exportprisindex under samma tid visat en uppgång med icke mindre än fem procent. Anförda indextal kunna emellertid icke tillerkännas absoluta vitsord såsom uttryck för de priser som gällt för det faktiska varuutbytet, eftersom de närmast avspegla prisnoteringarna på de internationella marknaderna för varor som ingå i Sveriges utrikeshandel. En ytterligare reservation får göras med hänsyn till att svängningar i indexserierna under en så kort tidrymd som ett par månader icke kunna tillmätas alltför stort bevisvärde. Det finnes dock skäl förmoda, att den i nationalbudgeten gjorda beräkningen av landets förlust till följd av bytesförhållandets försämring — 350 miljoner kronor — betecknar en övre gräns.

Om sålunda utsikterna för den totala utrikeshandeln för närvarande synas goda, får detta icke undanskymma dollarbalansens beträngda läge. Kravet på en väsentlig ökning av exporten till Förenta staterna och det övriga dollarområdet är alltjämt lika bjudande och fordrar oavlätlig uppmärksamhet.

Riksbankens valutareseerv har från den $^{31}/_{12}$ 1949 till den $^{31}/_{3}$ i år reducerats med 6 miljoner kronor. Med hänsyn till att riksgäldskontorets innehav av franska skattkamarväxlar, uppgående till 45 miljoner kronor, under perioden överförts till riksbanken, utgör emellertid det verkliga valuta-utflödet 51 miljoner kronor. Inom valutareseerven ha vissa förskjutningar ägt rum. Sålunda ha dollartillgodohavandena vuxit med 83 miljoner kronor. Pundinnehavet har nedbringats med 123 miljoner kronor, vilket kan jämföras med en för hela året beräknad nedgång av 250—300 miljoner kronor. Jag får i övrigt hänvisa till följande sammanställning av förändringarna i riksbankens behållning av guld och valutor (i miljoner kronor):

	^{31/12} 1947	^{31/12} 1948	^{10/0} 1949 Till kurser före depre- ceringen	^{10/0} 1949 Till kurser efter depre- ceringen	^{31/12} 1949	^{31/3} 1950
Guld	379	290	254	365	362	359
Dollar.....	3	113	173	249	385	468
Pund	351	214	459	459	508	385
Övriga valutor.....	156	85	92	100	61	106
Bruttosumma	889	702	978	1 173	1 316	1 318
Skulder	165	97	192	262	126	134
Nettosumma	724	605	786	911	1 190	1 184

Anm.: Häri ingår icke riksgäldskontorets andel i Treasury Bills i pund, 109 milj. kr., och Franska Bons du Trésor, 45 milj. kr. (ingår dock i riksbankens behållning per den ^{31/3} 1950).

P e n n i n g - o c h k a p i t a l m a r k n a d e n kännetecknas av i stort sett samma likvida ställning som vid årets början. Riksbanken har visserligen genom sina värdepappersförsäljningar under perioden januari—mars indragit likvida medel till ett belopp av 533 miljoner kronor, samtidigt som omslaget från valutainflöde till valutautflöde inneburit att de tidigare av riksbankens valutaköp föranledda likviditetstillskotten till marknaden på senaste tiden upphört och ersatts av en ström i motsatt riktning. Nettoresultatet av riksbankens samtliga transaktioner under första kvartalet i år har därför blivit en minskning av tillgången på betalningsmedel i betydelsen sedlar och riksbanksgiro med 439 miljoner kronor, jämfört med en motsvarande minskning av 423 miljoner kronor i fjol. Underlaget för bankernas kreditgivning har dock icke reducerats i motsvarande mån, eftersom deras värdepappersportfölj undergått en ansevärd påfyllning. Enligt de hittills tillgängliga uppgifterna, vilka avse januari och februari, har sålunda affärsbankernas innehav av inhemska värdepapper under året stigit med icke mindre än 439 miljoner kronor mot 361 miljoner samma tid 1949. Totalt uppgick den 28 februari i år affärsbankernas innehav av inhemska statspapper och obligationer till 1 709 miljoner kronor, vilket i nuvarande läge representerar en avsevärd likviditetsreserv, som får tagas i beaktande vid bedömningen av banksystemets kreditgivningskapacitet. Under årets två första månader har emellertid affärsbankernas utlåning till allmänheten blott stigit med 50 miljoner kronor mot en inlåningsökning från allmänheten av drygt 300 miljoner kronor.

P r i s u t v e c k l i n g e n inom landet har varit stabiliserad. Från december 1949 till februari i år har såväl parti- som konsumtionsprisindex stigit med omkring en halv procent. Härmed ligger partiprisnivån icke fullt tre procent över läget närmast före devalveringen och icke fullt två procent över fjolårsnivån, medan konsumtionspriserna varit praktiskt taget oförändrade sedan devalveringen och stigit med en halv procent sedan februari i fjol. Någon levnadskostnadsberäkning för innevarande år föreligger ännu icke.

Från övriga sidor av det ekonomiska livet föreligger endast strödda statis-

tiska data. Så långt dessa sträcka sig, ge de icke anledning att ändra den konjunkturuppfattning som präglar finansplanen och nationalbudgeten. De riktlinjer för den ekonomiska politiken under innevarande år som uppdrogos i finansplanen torde därför kunna följas även i fortsättningen, såframt icke nu oförutsägbara skiftningar i lägets karaktär senare framträda och påkalla en omläggning av planerna.

Det anförda innebär, att man får inrikta sig på att de särskilda anstalter som träffats till penningvärdets skydd och den ekonomiska jämviktens upprätthållande, så vitt nu kan överblickas, måste bibehållas till årets slut vid i stort sett nuvarande omfattning. Bland annat kräver stabiliseringspolitikens fullföljande, att prisstabiliteten på konsumtionsområdet bevaras genom att de i anslutning till devalveringen hösten 1949 beslutade subventionsåtgärderna äga bestånd under återstoden av året. Genom propositionerna nr 179 och nr 180 har denna fråga redan underställts riksdagen. Som t. f. chefen för folkhushållningsdepartementet därvid anført, synes man för närvarande icke böra räkna med att ifrågavarande subventionsförfarande skall tillämpas efter ingången av år 1951. Möjligheter torde dock böra skapas för att, om så befinnes önskvärt, under en övergångstid fortsätta subventioneringen av de även tidigare subventionerade varorna bomull och hudar, i syfte att erhålla en smidigare prisanpassning samt motverka spekulativa lagringsköp.

Med utgångspunkt från de för dagen gällande världsmarknadspriserna får man vara beredd på att avvecklingen av berörda subventioner, tillika med tillämpningen enligt förutvarande grunder av återanskaffningsprisprincipen, automatiskt medför en viss uppjustering av prisnivån och levnadskostnaderna tämligen omedelbart efter 1951 års ingång. Proportionerna härvidlag få dock icke överdrivas. Vid förarbetena till fjolårsbeslutet i subventionsfrågan beräknades importfördyringen motsvara en stegring av levnadskostnadsindex med $1\frac{1}{2}$ procent. På grund av därefter inträdande förändringar, särskilt beträffande kaffe- och ullpriserna, synes man för närvarande få uppskatta importsubventioneringens och därtill anslutande arrangemangs prisnedhållande effekt till ungefär tre procent. Det torde få erinras om att detta icke är liktydigt med en häremot svarande ökning av förbrukningen av subventionsmedel, emedan det i vissa fall, såsom beträffande tobaks- och yllevaror, tills vidare varit möjligt att undvika, att de höjda återanskaffningspriserna slå igenom i konsumtionspriserna. På grund härav, och då en reserv för oförutsedda prisstegringar inrymmes i de för innevarande budgetår anvisade subventionsmedlen, kunna dessa trots den berörda förändringen på prisområdet beräknas vara tillräckliga.

Därest den av subventionernas upphörande betingade engångsförskjutningen av prisnivån föranleder en motsvarande nominell lönekomensation, rubbas icke härigenom den samhällsekonomiska balansen under nästa år. Det blir fortfarande jämvikt mellan den totala tillgången och efterfrågan i samhället, fastän på ett värdemässigt något förhöjt plan. Utrymmet för lönestegringar, som sträcka sig härutöver och vilka alltså innebära en höjning

av den reala inkomststandarden, kommer emellertid fortfarande att vara begränsat under år 1951.

Även om sålunda det för löneökningar under år 1951 disponibla utrymmet är begränsat och den samhällsekonomiska balansen och prisnivån starkt beroende av löneutvecklingen, torde dock bland arbetsmarknadens organisationer allmän enighet råda därom, att den vid årsskiftet utlöpande överenskommelsen om inkomststabilisering icke bör ytterligare förlängas. Under dessa förhållanden räknar jag med fria avtalsrörelser beträffande lönerna för det kommande året. Det torde dock få förutsättas, att arbetsmarknadens parter vid löneuppgörelserna beakta riskerna för en inflationsartad utveckling och iakttaga den återhållsamhet som läget kan kräva. Givetvis är jag beredd att vid de överläggningar, som plåga ske med vederbörande organisationer samt i annan lämplig ordning, tillhandahålla de upplysningar rörande det ekonomiska läget, som kunna erfordras för en bedömning av utrymmet för inkomstökningar under nästa år. I detta sammanhang vill jag fästa uppmärksamheten på att hänsyn även får tagas till att man med nuvarande uppläggning av prisregleringen på jordbrukets område har att förvänta krav från jordbrukets sida på inkomstförbättringar motsvarande de lönestegringar som uppnås inom övriga yrkesgrupper. Jag får vidare hänvisa till de i propositionen nr 203 framlagda förslagen, vilka innebära dels en mindre uppmjukning av reglerna om begränsning i aktiebolagens vinstutdelningsrätt, dels ock viss jämkning beträffande den tid inom vilken på spärrkonto avsatta medel må lyftas. I rådande läge har jag icke ansett det möjligt att förorda en mera väsentlig ändring i fråga om utdelningsbegränsningen.

I och med den nya rörligheten på inkomstområdet bli de kvarstående områdena under statlig kontroll desto betydelsefullare. Det gäller att skapa garantier för att de mödosamt vunna resultaten av de senaste årens stabiliseringspolitik icke spolieras genom att myndigheterna förlora herraväldet över utvecklingen vid eventuellt uppkommande överbelastningar på ekonomin under den första övergångstiden efter nyåret. Att under denna tid en aktiv priskontroll måste utövas, torde få anses självfallet, något som icke utesluter ett smidigt handhavande av prisregleringen och en fortsatt avveckling av denna i samma mån som risker för en ogynnsam prisutveckling ej behöva befaras. Vidare finner jag det nödvändigt att för den närmaste tiden gå fram med stor försiktighet beträffande lättnader på statsbudgetens område. Nödvändigheten härav torde framträda med ökad skärpa efter de nya uppgifter om budgetläget som föreligga och vartill jag återkommer i det följande. Med hänsyn till riskerna för en ansvallning av investeringsverksamheten torde jämväl i fråga om byggnadsregleringen tills vidare nuvarande återhållsamhet få iakttagas.

Läget kräver även en restriktiv kreditpolitik. Härvid torde man få räkna med kreditinstitutens medverkan. Den överenskommelse mellan riksbanken och affärsbankerna m. fl. kreditinrättningar angående restriktivitet vid utlåningen, som gällt under de senaste åren, har utgjort ett värdefullt stöd för stabiliseringssträvandena och får även i fortsättningen förutsättas vara

i kraft. Skulle det visa sig, att trots detta tendenser till en kreditexpansion framträda, torde man få upptaga till prövning frågan om en tillämpning av den existerande beredskapslagstiftningen rörande affärsbankernas kassa-reserver.

Den inställning jag här givit uttryck åt bottnar i den uppfattningen, att det gäller att tillse, att den samhällsekonomiska balansen icke rubbas genom att förväntningar om en ny inflationsfas i samband med lönestabiliseringens upphörande och importsubventionernas avskaffande få tillfälle att växa sig starka och föranleda till eljest icke motiverade dispositioner. Får utvecklingen blott fortgå ostört under resten av året, bör samhällsekonomin i hägnat av den, låt vara villkorliga, jämvikt, som förefunnits sedan hösten 1948, ha nått en sådan hållfasthet vid utgången av innevarande år, att den i betydande grad kan tåla de påfrestningar som den då eventuellt utsättes för. En förutsättning härför är, att den successiva förbättring av läget under innevarande år, som man får räkna med, icke tages ut i förväg i form av en så hastig uppluckring av stabiliseringsåtgärderna på statsbudgetens och investeringarnas områden, att den i nationalbudgeten uppdragna ramen för utvecklingen i år spränges. Målsättningen bör givetvis alltjämt vara att i takt med det ekonomiska lägets förbättring avveckla detaljregleringarna och de övriga extraordinära åtgärder som tillkommit i stabiliseringssyfte. Det är min avsikt att söka få ett fastare grepp om möjligheterna härvidlag genom att föranstalta om en utredning angående ett långtidsprogram för den ekonomiska politiken. Bemyndigande härtill torde få utverkas vid ett senare tillfälle. I det övergångsskede, vari vi ännu befinna oss, och med de ovissa utsikterna i fråga om den internationella konjunkturutvecklingen, är det emellertid bättre att tills vidare förhålla sig avvaktande och taga ett steg i sänder på vägen mot fri samhällsekonomisk balans, än att hela stabiliseringspolitiken vedervågas.

Budgetläget. I det förslag till riksstat för budgetåret 1950/51, som framlades i statsverkspropositionen, uppgingo utgifterna till 4 667 miljoner kronor och de beräknade inkomsterna till 5 139 miljoner kronor. Enligt förslaget skulle man sålunda kunna räkna med ett överskott på 472 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverkets i det föregående redovisade nya beräkningar av vissa större inkomsttitlar innebära en nettominskning i förhållande till beräkningarna i statsverkspropositionen med sammanlagt 23 miljoner kronor. Beträffande inkomsttiteln preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m. ha senare inhämtade uppgifter angående uppbörden och utbetalning till kommunerna icke givit riksräkenskapsverket anledning till ändring i ämbetsverkets tidigare beräkningar, vilka slutade å 2 200 miljoner kronor. Emellertid har ämbetsverket understrukit det osäkerhetsmoment som ligger i svårigheten att beräkna fördelningen av inflytande betalning av kvarstående skatten på löpande och nästa budgetår. Beträffande övriga inkomsttitlar, vilka av ämbetsverket underkastats förnyad prövning med ledning av från vederbörande myndigheter införskaffade uppgifter, har äm-

betsverket förordat, att följande titlar upptagas med i förhållande till förslaget i statsverkspropositionen minskade belopp, nämligen kupongskatt med 1 miljon kronor, bensinskatt med 10 miljoner kronor, kaffeskatt med 1 miljon kronor samt tobaksskatt med 15 miljoner kronor. Med hänsyn till att förordningen om accis å silke föreslagits skola upphöra att gälla har ämbetsverket utgått från att denna inkomsttitel bortfaller nästa budgetår, vilket föranleder en inkomstminskning av 4,3 miljoner kronor. Vidare har riksräkenskapsverket förutsatt, att pappersskatten kommer att utgå under hela det löpande budgetåret, och därför föreslagit, att den kvarstående uppbörden ca 7 miljoner kronor även nästa budgetår beräknas under särskild titel. Slutligen har ämbetsverket beräknat en höjning av inkomsterna från domänverket med 1 miljon kronor i förhållande till beräkningen i statsverkspropositionen.

Riksräkenskapsverkets förnyade beräkningar av statsintäkterna för nästa budgetår ha endast i de i det följande berörda fallen givit mig anledning att frängå de i statsverkspropositionen gjorda beräkningarna. Beträffande inkomsttiteln preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m. föreslår jag med utgångspunkt från riksräkenskapsverkets beräkning, att titeln upptages till 2 200 miljoner kronor. Jag förutsätter därvid, att anståndsfarande icke kommer att tillämpas vid inbetalning av kvarstående skatt i anledning av 1950 års taxering. I statsverkspropositionen upptogs tobaksskatten, som av riksräkenskapsverket då beräknades utfalla med 435 miljoner kronor för det löpande budgetåret, till samma belopp för nästa budgetår. Enligt av riksräkenskapsverket nu lämnade uppgifter beräknas uppbörden för det löpande budgetåret giva 430 miljoner kronor. Ämbetsverket har med hänsyn till en av tobaksmonopolet gjord kalkyl föreslagit en nedräkning i förhållande till det i statsverkspropositionen upptagna beloppet med 15 miljoner kronor. Jag föreslår, att inkomsttiteln tobaksskatt för nästa budgetår upptages till samma belopp som det beräknade utfallet för det löpande budgetåret, vilket i förhållande till statsverkspropositionens beräkning innebär en minskning med 5 miljoner kronor. Beträffande inkomsttitlarna kupongskatt och skatt å kaffe, för vilka riksräkenskapsverket föreslagit viss nedräkning, ansluter jag mig till riksräkenskapsverkets nu gjorda beräkningar. Jag kommer i det följande närmare behandla frågan om en sänkning av bensinskatten under nästa budgetår ävensom beräkningen av intäkterna av denna skatt. Såsom riksräkenskapsverket föreslagit torde — med hänsyn till att förordningen om accis å silke förutsatts skola upphöra att gälla — denna inkomsttitel böra utgå ur riksstatsförslaget för nästa budgetår. Då i propositionen nr 193 föreslagits, att pappersskatten skall avvecklas med utgången av april 1950, torde icke heller denna inkomsttitel böra uppföras i riksstatsförslaget. Riksräkenskapsverkets beräkningar i övrigt torde kunna godtagas.

Driftbudgetens utgiftssida kan — såsom i det föregående närmare redovisats — nu beräknas komma att utvisa en ökning på sammanlagt ca 110 miljoner kronor. Huvudparten härav hänför sig till subventionering av införseln av vissa varor och till prisclearing å kaffe å tillhoppa 99 miljoner

kronor. De sammanlagda utgifterna å driftbudgeten för nästa budgetår kunna sålunda nu uppskattas till (4 667 + 110 =) 4 777 miljoner kronor.

Jag torde nu få behandla frågan om den extra bensinskattens fortbestånd. I statsverkspropositionen framhöll jag, att jag i likhet med 1949 års skatteutredning ansåg önskvärt, att denna skatt avskaffades så snart möjligheter därtill föreläge. Jag var dock icke beredd att ta ståndpunkt till frågan om tidpunkten för skattens sänkning, innan vissa ytterligare utredningar företagits. Från försörjningsmyndigheterna ha nu inforrats utlåtanden i detta ärende.

I en den 7 mars 1950 dagtecknad promemoria har *statens bränslekommission* framlagt vissa beräkningar angående förändringarna i försörjningsläget för flytande bränslen vid en ifrågasatt sänkning av skatten på bensin. I denna promemoria har anförts, att för nästkommande budgetår kunde förbrukningen av bensin — i förhållande till budgetåret 1949/50 — komma att stiga från 800 000 m³ till 950 000 m³ med oförändrad skatt och till 1 050 000 m³ därest skatten skulle sänkas med 20 öre per liter. Vidare har i promemorian framhållits, att för tillgodoseende av försörjningen med bensin och lätta oljor under budgetåret 1950/51 komme att erfordras en ökad import för tillhoppa 42,4 miljoner kronor vid oförändrad bensinskatt och 55,2 miljoner kronor vid en med 20 öre sänkt skatt. Dessa belopp måste beräknas utgå i dollar. Härtill kunna komma 5,3 respektive 6,8 miljoner kronor vid finansiering med Marshall-medel och tillämpande av 50 procent-regeln beträffande tonnage.

Över nämnda promemoria har infortrat utlåtande avgivits av *statens handels- och industrikommission* den 15 mars 1950. I utlåtandet har framhållits att då en ökning av bensinförbrukningen komme att medföra krav på ökad import mot betalning i dollar, frågan huruvida valuta kunde ställas till förfogande för en dylik importökning borde ses mot bakgrunden av dollarläget.

I utlåtandet har vidare anförts, att ett beslut om att redan nu belasta importplanen för tiden den 1 juli 1950—den 30 juni 1951 med ett ytterligare utgiftsbelopp på ca 14 miljoner kronor — som en sänkning av bensinskatten enligt bränslekommissionens beräkningar skulle medföra — måste ur de synpunkter som handels- och industrikommissionen hade att anlägga möta stora betänkligheter. Något hinder för att inrymma beloppet i importplanen föreläge givetvis i och för sig icke, men en dylik åtgärd komme såvitt nu kunde ses att ytterligare försämra möjligheterna till import från Amerikas förenta stater av andra mycket betydelsefulla förnödenheter. Det skulle därför enligt kommissionens mening vara önskvärt om ett definitivt beslut rörande ifrågavarande skattesänkning icke träffades förrän större klarhet vunnos om våra inkomster och utgiftsbehov i dollar under nästa budgetår. Lämpligt syntes därför vara att Kungl. Maj:t utverkade riksdagens bemyndigande att vidtaga erforderlig sänkning först när förhållandena bliva sådana, att verkan därav i ifrågavarande sammanhang mera klart kunde överblickas. Särskilt betydelsefulla faktorer vore härvidlag Marshall-hjälpens blivande storlek och utformning samt de fort-

satta möjligheterna att inköpa bomull mot betalning i pund. För ett dylikt uppskov talade även ovisheten om de verkningar, som ett friställande av den genom den nuvarande skatten bundna köpkraften skulle kunna få för möjligheterna att fullfölja pågående liberalisering av importen i allmänhet.

För egen del delar jag den åsikt som handels- och industrikommissionen uttalat, nämligen att med hänsyn till att valutaläget för närvarande icke med säkerhet möjliggör en sådan ökning av bensinimporten som torde bli erforderlig vid en sänkning av bensinskatten, det ur vissa synpunkter icke synes lämpligt att nu binda sig vid någon viss tidpunkt för en dylik skattesänkning. Då vissa invändningar emellertid kunna anföras mot ett beslut, som skulle innefatta en fullmakt för Kungl. Maj:t att fatta beslut om tidpunkten för skattens sänkning, har jag ansett mig böra närmare undersöka möjligheterna att bestämma tidpunkten för skattesänkningen. Jag har härvid kommit till den uppfattningen, att det bör bli möjligt att i importplanen för nästa år inrymma en viss ökning av bensinimporten, under förutsättning att planeringen av importen redan från början kan ske med hänsynstagande härtill. Om tidpunkten bestämmes redan till årsskiftet 1950/51 vinnas även den fördelen att prissänkningar kunna bli möjliga på en del områden samtidigt som borttagandet av importsubventioner få en prisstegrande effekt. I fråga om de nya skattesatsernas höjd ansluter jag mig till de av 1949 års skatteutredning framlagda förslagen. Jag förordar sålunda att förslag framläggas om att skattesatserna för bensin och brännolja fr. o. m. den 1 januari 1951 sänkes till 25 öre per liter bensin och 20 öre per liter brännolja mot för närvarande respektive 45 respektive 34 öre.

Den av mig föreslagna skattesänkningen innebär för helt år en skatteminskning för statsverket på omkring 185 miljoner kronor vid nuvarande förbrukning. Konsumtionsökningen vid en skattesänkning skulle enligt bränslekommissionens beräkningar utgöra ca 100 miljoner liter per år, motsvarande en inkomstökning på 25 miljoner kronor. Under ett halvt år skulle intäktsminskningen därför bli ca 80 miljoner kronor. Därutöver kommer inkomsttiteln att belastas med kostnaderna för skatterestitution för vissa lager som finnas i landet vid skattesänkningens genomförande. Denna skatterestitution kan beräknas till ca 40 miljoner kronor. Inkomsttiteln bör därför minskas i förhållande till riksräkenskapsverkets beräkningar med 120 miljoner kronor eller från 420 till 300 miljoner kronor.

Med denna beräkning av bensinskatteintäkterna skulle de totala inkomsterna för nästa budgetår komma att uppgå till 4 998 miljoner kronor, vilket innebär en minskning med 140 miljoner i förhållande till statsverkspropositionen. I enlighet med tidigare anförda beräkningar skulle utgifterna komma att uppgå till 4 777 miljoner kronor. Överskottet skulle sålunda bli 221 miljoner kronor mot 472 miljoner kronor i statsverkspropositionen. Av minskningen på 251 miljoner kronor sammanhänger 130 miljoner med minskade bensinskatteintäkter, 99 miljoner kronor med utgifter för importsubventioner -- vilka utgifter förutsattes i statsverkspropositio-

nen men utan angivande av beloppet — samt 22 miljoner kronor med såväl ökade utgifter som minskade inkomster i övrigt.

I statsverkspropositionen genomfördes en uppdelning av budgetöverskottet, som hänfördes dels till den extra bensinskatten, dels till övriga extraordinära skatter samt dels till ett ordinarie budgetöverskott. Beloppen voro respektive 227, 240 och 5 miljoner kronor. En motsvarande uppdelning av det nu beräknade överskottet, varvid subventionerna avräknas på överskottet för övriga extraordinära konsumtionsskatter, ger till resultat, att budgetöverskottet på 221 miljoner kronor fördelar sig med 97 miljoner på bensinskatten och 140 miljoner på övriga extraordinära konsumtionsskatter, medan budgeten i övrigt visar ett underskott på 16 miljoner kronor.

Jag torde vidare få beröra frågan om förbrukningen av reservationsmedel på driftbudgeten. Såsom närmare utvecklats i årets statsverksproposition inträdde under de första åren efter krigets slut en betydande ökning av reservationsmedelsbehållningarna. I anslutning till de inom finansdepartementet under hösten 1947 företagna utredningarna i reservationsmedelsfrågan underströks i statsverkspropositionen till 1948 års riksdag angelägenheten av att komma fram till en avveckling av denna reservationsanhopning. En dylik avveckling påbörjades också under budgetåret 1948/49 och har därefter fortsatt. I finansplanen till årets statsverksproposition förutsattes en fortsatt avveckling av reservationerna på driftbudgeten under löpande budgetår, beräknad till uppåt 200 miljoner kronor. Såsom i det föregående framhållits har riksräkenskapsverket nu uppskattat reservationsmedelsförbrukningen under innevarande budgetår till 260 miljoner kronor. Härvid bör emellertid beaktas, att av nämnda belopp viss del icke representerar en motsvarande belastning av statsverkets kassa; sålunda hänför sig den under finansdepartementet angivna medelsförbrukningen på 45 miljoner kronor väsentligen till avskrivning av vissa tidigare lämnade utlandskrediter. En reservationsmedelsförbrukning av den av riksräkenskapsverket angivna omfattningen innebär, att den totala behållningen av reservationsmedel på driftbudgeten per den 30 juni 1950 kan beräknas ha nedgått till omkring 1 miljard kronor (avskrivningar av nya kapitalinvesteringar ej inräknade). Därav faller omkring hälften på materielanskaffningsanslag under fjärde huvudtiteln, vilka äro i huvudsak bundna genom vidtagna dispositionsåtgärder. På övriga anslag fördela sig reservationsbehållningarna med relativt begränsade belopp.

I årets statsverksproposition har förutsatts, att avvecklingen av reservationsanhopningen på driftbudgeten kommer att fortsätta även under nästa budgetår. Reservationsmedelsförbrukningen torde komma att uppgå till över 100 miljoner kronor — exklusive eventuell förbrukning av reservationsmedel på väganslagen — och komma att huvudsakligen falla på anslagen under fjärde huvudtiteln och avskrivning av nya kapitalinvesteringar. Med den sålunda förutsatta reservationsmedelsförbrukningen under nästa budgetår skulle alltså driftbudgeten kunna beräknas bli ungefär reellt balanserad under 1950/51, om man bortser från automobilskattemedlen.

I detta budgetläge finner jag icke anledning att närmare gå in på frågan om sänkning av övriga indirekta skatter eller de direkta skatterna. Jag anser sålunda budgetläget icke nu möjliggöra ytterligare skattesänkningar utöver borttagandet av pappersskatten och sänkningen av bensinskatten. Vidare förordar jag denna dag — i proposition med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen — att åtgärder vidtagas i syfte att sänka kommunalskatterna, vilket bl. a. medför betydande utgifter för statsverket. Möjligheterna till ytterligare skattesänkningar bli beroende på den fortsatta utvecklingen av statens inkomster och utgifter, som f. n. är mycket svår att beräkna. Så mycket står dock klart, att fortsatta skattesänkningar kunna uppnås endast om en stor återhållsamhet iakttages i fråga om nya statsutgifter.

Jag torde därefter få framlägga förslag rörande grunderna för uttagande av preliminär skatt för inkomst under nästa budgetår. Beträffande procenttalet för nästkommande budgetårs *förra* hälft vill jag erinra om att detta procenttal — jämlikt stadgande i 12 § förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt — skall bestämmas till samma tal som gällt för innevarande budgetårs senare hälft d. v. s. till 100. Vad åter angår nästkommande budgetårs *senare* hälft, för vilken tid procenttalet icke är i förväg bundet, har jag i det föregående utgått från att någon ändring av den statliga inkomstskatten icke skall äga rum. Jag förordar alltså, att för fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser den statliga inkomstskatt, som skall ingå i den preliminära skatten för budgetåret 1950/51, uttages med 100 procent av grundbeloppet såväl för budgetårets förra som för dess senare hälft.

Beträffande den slutliga inkomstskatten på grund av 1950 års taxering vill jag erinra om att denna skatt — jämlikt bestämmelserna i 12 § förordningen om statlig inkomstskatt — automatiskt utgår efter enahanda procenttal av grundbeloppen som gällt med avseende å motsvarande preliminära skatt för kalenderåret 1949.

För genomförande av den i det föregående omnämnda sänkningen av skatten å bensin och brännolja erfordras ändringar i 1 § förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit samt i 1 § förordningen den 3 maj 1935 (nr 142) angående skatt å vissa för drivande av automobil använda brännolja. Samtidigt böra förordningarna den 5 mars 1948 (nr 81) om tilläggsskatt å bensin och den 5 mars 1948 (nr 83) om tilläggsskatt å vissa för drivande av automobil använda brännolja upphävas. I enlighet härmed ha inom finansdepartementet upprättats förslag till *dels* förordning angående ändrad lydelse av 1 § i 1929 års förordning och *dels* förordning om ändrad lydelse av 1 § i 1935 års förordning.

Den nu ifrågasatta ändringen i beskattningen av bensin innebär — såsom förut framhållits — en skattesänkning med 20 öre för liter. För att icke grossister, återförsäljare och detaljister, vilka vid skattesänkningens ikraftträdande inneha större lager av bensin, skola tillskyndas förluster, sy-

nes restitution av redan erlagd skatt för dylika lager böra medgivas. Sådan restitutionsrätt bör föreligga där den restitutionsberättigades lager av bensin vid utgången av år 1950 uppgår till minst 200 liter. För enskilda förbrukare bör däremot någon rätt till restitution icke införas. Kungl. Maj:t torde hos riksdagen böra utverka bemyndigande att utfärda erforderliga föreskrifter för restitutionens genomförande.

Vidare har inom departementet upprättats förslag till förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker. Detta förslag innebär att förordningen i oförändrat skick förlänges för tiden den 1 juli 1950—den 30 juni 1951.

Under åberopande av vad i det föregående anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) besluta, att statlig inkomstskatt för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, skall ingå i preliminär skatt för hela budgetåret 1950/51 med 100 procent av grundbeloppet;

2) antaga följande inom finansdepartementet upprättade författningsförslag, nämligen

a) förslag till *förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker*;

b) förslag till *förordning angående ändrad lydelse av 1 § förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit*; och

c) förslag till *förordning om ändrad lydelse av 1 § förordningen den 3 maj 1935 (nr 142) angående skatt å vissa för drivande av automobil använda brännolja*;

3) bemyndiga Kungl. Maj:t att beträffande sådan för försäljning avsedd bensin, för vilken bensinskatt erlagts enligt hittills gällande bestämmelser, meddela föreskrifter om restitution med 20 öre för liter; samt

4) upptaga inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1950/51 enligt den vid detta protokoll såsom *Bihang A* fogade specifikationen.

IV. Kapitalbudgeten budgetåret 1950/51.

I avvaktan på särskild proposition i ämnet framlades i årets statsverksproposition en beräknad investeringsplan för budgetåret 1950/51 jämte därvid fogade investeringsstater. Definitivt förslag i ämnet bör nu underställas riksdagen.

Innan jag framlägger förslag härom, torde jag emellertid få beröra frågan om de outnyttjade beloppen på kapitalbudgeten. Dessa uppgingo per den 30 juni 1949 till 2,3 miljarder kronor. I årets statsverksproposition har förutsatts en förbrukning av dessa medel under löpande budgetår uppgående till mellan 300 och 400 miljoner kronor, till större delen belöpande på den statliga bostadslåneverksamheten. Förutom på lånefonderna för bostadsbyggande falla de outnyttjade beloppen på kapitalbudgeten huvudsakligen på fonderna för kreditgivning till utlandet. Av de outnyttjade beloppen under sistnämnda fonder kommer ett belopp av omkring en halv miljard kronor att vid innevarande budgetårs utgång redovisas såsom besparing. De outnyttjade beloppen på kapitalbudgeten kunna sålunda per den 30 juni 1950 beräknas nedgå till omkring 1,5 miljarder kronor. Under nästa budgetår har i statsverkspropositionen förutsatts en medelsförbrukning av samma storleksordning som under innevarande budgetår eller mellan 300 och 400 miljoner kronor. Medelsförbrukningen belöper sig huvudsakligen på anslagen till den statliga bostadslåneverksamheten och sammanhänger med de förändrade beräkningsgrunder för nämnda anslag, som införts från och med innevarande budgetår.

Vid framläggandet av de nya siffrorna ha beaktats de slutliga medelsäkandena i de fall, där anslagen i statsverkspropositionen endast beräknats, samt därjämte de nya investeringsanslag som i särskilda propositioner äskats av riksdagen. En omräkning av hittills äskade resp. i förekommande fall av riksdagen anvisade investeringsanslag ger, såsom av följande sammanställning framgår, ett sammanlagt belopp för kapitalbudgetens investeringsanslag på 583 573 350 kronor. Vad rör investeringsstaternas inkomst-sida ha i de följande sammanställningarna beaktats de äskanden eller anvisningar under huvudtiteln för avskrivning av nya kapitalinvesteringar, vilka hänföra sig till i statsverkspropositionen bebådade anslagsändamål, samt de avskrivningsanslag under samma huvudtitel, vilka hänföra sig till senare under riksdagen framlagda förslag till nya kapitalinvesteringar. Härjämte ha de i investeringsstaterna uppförda posterna Avskrivningsmedel inom fonderna och Övriga kapitalmedel underkastats översyn.

En sammanställning av de beslutade eller föreslagna investeringarna under olika kapitalfonder ger följande resultat.

	Kronor	Kronor
I. Statens affärsverksfonder:		
A. Postverkets fond	3 256 000	
B. Telegrafverkets fond	140 003 000	
C. Statens järnvägars fond	135 865 000	
D. Statens vattenfallsverks fond	146 400 000	
E. Domänverkets fond	647 100	426 171 100
II. Luftfartsfonden		2 000 000
III. Statens allmänna fastighetsfond		32 408 400
IV. Försvarets fonder:		
A. Försvarets fastighetsfond	39 177 850	
B. Försvarets fabriksfond	1 100 000	40 277 850
V. Statens utlåningsfonder		14 730 000
VI. Fonden för låneunderstöd		17 185 000
VII. Fonden för statens aktier		30 005 000
VIII. Fonden för förslag till statsverket		810 000
IX. Diverse kapitalfonder:		
A. Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond	19 800 000	
B. Statens reproduktionsanstalts fond	186 000	19 986 000
		<u>Summa 583 573 350.</u>

De avskrivningsmedel och övriga likvida medel som stå till förfogande för investeringarnas genomförande uppgå till följande belopp.

	Kronor	Kronor
I. Statens affärsverksfonder:		
A. Postverkets fond	2 012 000	
B. Telegrafverkets fond	69 802 000	
C. Statens järnvägars fond	69 721 000	
D. Statens vattenfallsverks fond	29 400 000	
E. Domänverkets fond	301 000	171 236 000
II. Luftfartsfonden		301 000
III. Statens allmänna fastighetsfond		19 026 800
IV. Försvarets fonder:		
A. Försvarets fastighetsfond	25 379 500	
B. Försvarets fabriksfond	2 201 000	27 580 500
V. Statens utlåningsfonder		5 492 500
VI. Fonden för låneunderstöd		17 350 000
VII. Fonden för statens aktier		1 000
VIII. Fonden för förslag till statsverket		1 000 000
IX. Diverse kapitalfonder:		
A. Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond	5 000 000	
B. Statens reproduktionsanstalts fond	97 000	5 097 000
		<u>Summa 247 084 800.</u>

Med ledning av dessa uppgifter kunna investeringsbemyndigandena beräknas till de belopp som framgå av följande

Förslag till investeringsplan för budgetåret 1950/51.

	Kronor	Kronor
I. Statens affärsverksfonder:		
A. Postverkets fond	1 244 000	
B. Telegrafverkets fond	70 201 000	
C. Statens järnvägars fond	66 144 000	
D. Statens vattenfallsverks fond	117 000 000	
E. Domänverkets fond	346 100	254 935 100
II. Luftfartsfonden		1 699 000
III. Statens allmänna fastighetsfond		13 381 600
IV. Försvarets fonder:		
A. Försvarets fastighetsfond	13 798 350	
B. Försvarets fabriksfond	-1 101 000	12 697 350
V. Statens utlåningsfonder		9 237 500
VI. Fonden för låneunderstöd		-165 000
VII. Fonden för statens aktier		30 004 000
VIII. Fonden för förslag till statsverket		-190 000
IX. Diverse kapitalfonder:		
A. Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond	14 800 000	
B. Statens reproduktionsanstalts fond	89 000	14 889 000
		Säger 336 488 550
<i>Avgår kapitalåterbetalning:</i>		
Oreglerade kapitalmedelsförluster	15 000 000	
Övrig kapitalåterbetalning	59 500 000	74 500 000
		Summa 261 988 550.

Stater innefattande specifikation till de sålunda angivna bemyndigandena torde få bifogas statsrådsprotokollet i detta ärende såsom *Bihang B*.

Med beaktande dels av i det föregående angiven förbrukning av outnyttjade belopp på kapitalbudgeten, dels ock av nyss angivna investeringsbemyndiganden synes det reella lånemedelsbehovet under budgetåret 1950/51 kunna uppskattas till mellan 500 och 600 miljoner kronor.

Med återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, med beaktande av de ändringar som må påkallas av riksdagens beslut angående avskrivnings- och investerings-

anslag efter denna dag, fastställa investeringsplan för budgetåret 1950/51 jämte därtill fogade stater i enlighet med här framlagda förslag samt

att i riksstaten för nämnda budgetår å kapitalbudgeten upptaga en mot investeringsplanen svarande inkomstitel sålunda

Lånemedel ..... kronor 261 988 550

Med bifall till vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

B. Sandberg.

Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten.

	Kronor	Kronor
A. Egentliga statsinkomster.		
I. Skatter:		
1. Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
a. Skatt å inkomst och förmögenhet m. m., <i>bevillning</i>	2 200 000 000	
b. Kupongskatt, <i>bevillning</i>	5 000 000	
c. Utskiftningskatt och ersättningskatt, <i>bevillning</i>	1 000 000	
d. Skogsvårdsavgifter, <i>bevillning</i> ..	4 600 000	
e. Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, <i>bevillning</i>	200 000	
f. Arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt, <i>bevillning</i> .	55 000 000	
g. Lotterivinstskatt, <i>bevillning</i> ...	28 000 000	
h. Omsättnings- och expeditiionsstämplar m. m., <i>bevillning</i>	43 000 000	2 336 800 000
2. Automobilskattemedel:		
a. Fordonsskatt, <i>bevillning</i>	100 000 000	
b. Bensinskatt, <i>bevillning</i>	300 000 000	400 000 000
3. Tullar och acciser:		
a. Tullmedel, <i>bevillning</i>	220 000 000	
b. Varuskatt, <i>bevillning</i>	150 000 000	
c. Trafikskatt, <i>bevillning</i>	35 000 000	
d. Accis å margarin och vissa andra fettvaror, <i>bevillning</i>	3 500 000	
e. Skatt å kaffe, <i>bevillning</i>	10 000 000	
f. Tobaksskatt, <i>bevillning</i>	430 000 000	
g. Brännvinstillverkningskatt, <i>bevillning</i>	20 000 000	
h. Rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag, <i>bevillning</i> ...	20 000 000	
i. Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag, <i>bevillning</i> ..	30 000 000	
j. Omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker, <i>bevillning</i> .	480 000 000	
k. Omsättnings- och utskänkningskatt å vin, <i>bevillning</i>	36 000 000	
l. Maltdrycksskatt, <i>bevillning</i>	67 000 000	
m. Skatt å läskedrycker, <i>bevillning</i>	30 000 000	
n. Statlig nöjesskatt, <i>bevillning</i> ...	45 000 000	1 576 500 000
		4 313 300 000

II. Uppbörd i statens verksamhet:

	Kronor	Kronor
1. Vattendomstolsavgifter	50 000	
2. Inkomster vid fångvården	1 000 000	
3. Inkomster vid sjökartverket	200 000	
4. Bidrag till riksförsäkringsanstalten och försäkringsrådet	4 600 000	
5. Bidrag till pensionsstyrelsen	45 000	
6. Inkomster vid statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården	325 000	
7. Inkomster vid statens geotekniska institut	300 000	
8. Förrättningsavgifter vid statens bilinspektion ..	1 200 000	
9. Inkomster vid väg- och vattenbyggnadsverket .	500 000	
10. Avgifter för registrering av motorfordon	1 500 000	
11. Inkomster vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	1 500 000	
12. Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet	23 000	
13. Inkomster vid länsarkitektorganisationen	850 000	
14. Avgifter för kontroll å handeln med skattefri sprit m. m.	41 000	
15. Inkomst av myntning och justering	7 000 000	
16. Kontrollstämpelmedel	600 000	
17. Bidrag till bank- och fondinspektionen	185 000	
18. Bidrag till sparbanksinspektionen	190 000	
19. Bidrag för tillsyn över sparbankerna	270 000	
20. Inkomster vid tandläkarhögskolorna	20 000	
21. Avgifter för granskning av biografbilder	270 000	
22. Inkomster vid lantbruksnämnderna	950 000	
23. Inkomster vid statens veterinärmedicinska anstalt	450 000	
24. Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt	900 000	
25. Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt	175 000	
26. Inkomster vid lantmåteriets distriktsorganisation	4 200 000	
27. Inkomster vid rikets allmänna kartverk	400 000	
28. Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen	20 000	
29. Inkomster vid statens provningsanstalt	1 100 000	
30. Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten ...	700 000	
31. Fyr- och båkmedel	3 500 000	
32. Lotspenningar	4 500 000	
33. Inkomster vid statens skeppsprovninganstalt ..	300 000	
34. Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter	3 700 000	
35. Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register ..	275 000	
36. Bidrag till försäkringsinspektionen	400 000	
37. Inkomster vid statens tvångsarbets- och alkoholistanstalter	280 000	
38. Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium	1 200 000	

	Kronor	Kronor
39. Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium	170 000	
40. Inkomster vid statens farmaceutiska laboratorium	90 000	
41. Inkomster vid statens sinnessjukhus.....	23 000 000	
42. Inkomster vid statens skol- och yrkeshem på Salbohed och i Vänersborg.....	90 000	
43. Inkomster vid statens anstalt för fallandesjuka	270 000	
44. Inkomster vid statens institut för folkhälsan ..	300 000	
45. Inkomster vid karolinska sjukhuset	8 000 000	
46. Inkomster vid serafimerlasarettet	3 600 000	79 239 000
III. Folkpensionsavgifter		145 000 000
IV. Diverse inkomster:		
1. Bötesmedel	6 000 000	
2. Totalisatormedel	7 500 000	
3. Tipsmedel	33 000 000	
4. Lotterimedel	75 000 000	
5. Övriga diverse inkomster	3 000 000	124 500 000
		4 662 039 000
B. Inkomster av statens kapitalfonder.		
I. Statens affärsverksfonder:		
1. Postverket, <i>bevillning</i>	15 000 000	
2. Telegrafverket.....	45 000 000	
3. Statens järnvägar.....	35 000 000	
4. Statens vattenfallsverk	30 000 000	
5. Domänverket	13 000 000	138 000 000
II. Riksbanksfonden		15 000 000
III. Statens allmänna fastighetsfond:		
1. Slottsbyggnadernas delfond	1 000	
2. Fångvårdsstyrelsens »	340 000	
3. Beskickningsfastigheternas »	385 000	
4. Byggnadsstyrelsens »	10 578 000	
5. Generaltullstyrelsens »	90 000	
6. Uppsala universitets »	185 000	
7. Lunds universitets »	285 000	
8. Lotsstyrelsens »	55 000	
9. Medicinalstyrelsens »	1 680 000	
10. Karolinska sjukhusets »	345 000	13 944 000
IV. Försvarets fonder:		
1. Försvarets fastighetsfond	19 400 000	
2. Försvarets bostadsanskaffningsfond.....	160 000	
3. Försvarets fabriksfond	1 850 000	21 410 000
V. Statens utlåningsfonder:		
1. Värnpliktslånefonden	100	
2. Statens bostadslånefond	50 000	
3. Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby	15 000	

	Kronor	Kronor
4. Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer	8 900 000	
5. Lånefonden för bostadsbyggande i städer och stadsliknande samhällen	200 000	
6. Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden	1 200 000	
7. Lånefonden för bostadsbyggande	6 100 000	
8. Lånefonden för lantarbetarbostäder	1 000	
9. Statens bosättningslånefond	1 750 000	
10. Lånefonden för anskaffning av motorvagnar m. m. åt enskilda järnvägar	1 000	
11. Vattenkraftslånefonden	150 000	
12. Luftfartslånefonden	1 100 000	
13. Tullverkets båtlånefond	2 000	
14. Statens lånefond för universitetsstudier	15 000	
15. Allmänna studielånefonden	60 000	
16. Statens lånefond för hästavelns befrämjande ..	100	
17. Statens kaninavelslånefond	100	
18. Statens fjäderfållånefond	100	
19. Gödselvärdslånefonden	15 000	
20. Statens kalkbrukslånefond	5 000	
21. Statens fruktodlingslånefond	100	
22. Frukt- och potatislagerhusfonden	50 000	
23. Statens mejerilånefond	5 000	
24. Jordbrukets maskinlånefond	800 000	
25. Spannmålslagerhusfonden	140 000	
26. Spannmålskreditfonden	100	
27. Statens sekundärlånefond för jordbrukare	450 000	
28. Statens slakterilånefond	5 000	
29. Kraftledningslånefonden	130 000	
30. Elektrifieringslånefonden	100	
31. Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift	100	
32. Egnahemslånefonden	8 900 000	
33. Arrendelånefonden	100	
34. Arbetarsmåbrukslånefonden	100	
35. Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostadsförbättringslånefond	1 500	
36. Kolonisternas kreaturs- och redskapslånefond ..	100	
37. Kronotorparnas inventarielånefond	100	
38. Statens avdikningslånefond	1 350 000	
39. Täckdikningslånefonden	90 000	
40. Bevattningslånefonden	5 000	
41. Allmänna nyodlingsfonden	100	
42. Fiskerilånefonden	100 000	
43. Statens fiskredskapslånefond	100	
44. Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för fiskebåtar	100	
45. Kommunskogslånefonden	1 000	
46. Virkesmättningslånefonden	100	

	Kronor	Kronor
47. Skogsväglånefonden	1 000	
48. Statens skogslånefond	100	
49. Lånefonden för insamling av skogsfrö	100	
50. Hemslöjdslånefonden	100 000	
51. Industrilånefonden	20 000	
52. Statens hantverkslånefond	45 000	
53. Fonden för hantverks- och småindustrikredit..	15 000	
54. Rederilånefonden	100	
55. Statens lånefond för den mindre skeppsfarten	20 000	
56. Statens sekundärlånefond för rederinäringen ..	75 000	
57. Statens lånefond för anskaffande av gasgenera- torer för vissa fartyg	100	
58. Lotsverkets båtlånefond	65 000	31 934 500
VI. Fonden för låneunderstöd:		
1. Bostadsstyrelsens delfond	800 000	
2. Statskontorets delfond	17 000 000	
3. Lantbruksstyrelsens delfond	5 000	
4. Riksbankens delfond	600 000	
5. Riksgäldskontorets delfond	1 275 000	19 680 000
VII. Fonden för statens aktier		30 000 000
VIII. Statens pensionsfonder:		
1. Folkpensioneringsfonden	26 300 000	
2. Civila tjänstepensionsfonden	1 070 000	
3. Militära tjänstepensionsfonden	140 000	
4. Allmänna familjepensionsfonden	3 000 000	
5. Statens pensionsanstalts pensionsfond	5 800 000	
6. Pensionsfonden för vissa riksdagens verk	20 000	36 330 000
IX. Diverse kapitalfonder:		
1. Fonden för kreditgivning till utlandet	26 000 000	
2. Övriga diverse kapitalfonder	3 900 000	29 900 000
		386 198 500
Summa		4 998 287 500

Bihang B.

**Förslag till
investeringsstater för budgetåret 1950/51.**

I. Statens affärsverksfonder.**A. Postverkets fond.**

		Summa investeringsanslag.	3 256 000
Avskrivningsmedel inom fonden	2 010 000		
Övriga kapitalmedel	2 000		
Investeringsbemyndigande.	1 244 000		
	3 256 000		3 256 000

B. Telegrafverkets fond.

		Summa investeringsanslag.	140 003 000
Avskrivningsmedel från riksstaten	1 000		
Avskrivningsmedel inom fonden	69 800 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande.	70 201 000		
	140 003 000		140 003 000

C. Statens järnvägars fond.

		Summa investeringsanslag.	135 865 000
Avskrivningsmedel från riksstaten	718 000		
Avskrivningsmedel inom fonden	69 000 000		
Övriga kapitalmedel	3 000		
Investeringsbemyndigande.	66 144 000		
	135 865 000		135 865 000

D. Statens vattenfallsverks fond.

		Summa investeringsanslag.	146 400 000
Avskrivningsmedel inom fonden	29 300 000		
Övriga kapitalmedel	100 000		
Investeringsbemyndigande.	117 000 000		
	146 400 000		146 400 000

E. Domänverkets fond.

		Summa investeringsanslag.	647 100
Avskrivningsmedel inom fonden	300 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande.	346 100		
	647 100		647 100

II. Luftfartsfonden.

Avskrivningsmedel inom fonden	300 000	Summa investeringsanslag.	2 000 000
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande.	1 699 000		
	<u>2 000 000</u>		<u>2 000 000</u>

III. Statens allmänna fastighetsfond.

Avskrivningsmedel från riksstaten	13 904 800	Summa investeringsanslag.	32 408 400
Avskrivningsmedel inom fonden	5 121 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande.	13 381 600		
	<u>32 408 400</u>		<u>32 408 400</u>

IV. Försvarets fonder.**A. Försvarets fastighetsfond.**

Avskrivningsmedel från riksstaten	17 298 500	Summa investeringsanslag.	39 177 850
Avskrivningsmedel inom fonden	8 080 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande.	13 798 350		
	<u>39 177 850</u>		<u>39 177 850</u>

B. Försvarets fabriksfond.

Avskrivningsmedel inom fonden	2 200 000	Summa investeringsanslag .	1 100 000
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande.	- 1 101 000		
	<u>1 100 000</u>		<u>1 100 000</u>

V. Statens utlåningsfonder.**Värnpliktslånefonden.**

Avskrivningsmedel från riksstaten	400 000	Investeringsanslag	400 000
--	---------	--------------------------	---------

Statens lånefond för universitetsstudier.

Avskrivningsmedel från riksstaten	1 000 000	Investeringsanslag	1 000 000
--	-----------	--------------------------	-----------

Allmänna studielånefonden.

Avskrivningsmedel från riksstaten	3 500 000	Investeringsanslag	3 500 000
--	-----------	--------------------------	-----------

Jordbrukets maskinlånefond.

Investeringsbemyndigande	5 000 000	Investeringsanslag	5 000 000
--------------------------	-----------	--------------------------	-----------

Statens avdikningslånefond.

Avskrivningsmedel från riksstaten	200 000	Investeringsanslag	1 000 000
Investeringsbemyndigande.	800 000		
	<u>1 000 000</u>		<u>1 000 000</u>

Kronotorparnas inventarielånefond.

Avskrivningsmedel från riksstaten.....	80 000	Investeringsanslag	80 000
---	--------	--------------------------	--------

Jordbrukets lagerhusfond.

Investeringsbemyndigande.	2 500 000	Investeringsanslag	2 500 000
---------------------------	-----------	--------------------------	-----------

Flskerilånefonden.

Avskrivningsmedel från riksstaten.....	312 500	Investeringsanslag	1 250 000
Investeringsbemyndigande.	937 500		
	<u>1 250 000</u>		<u>1 250 000</u>

Summa investeringsbemyndiganden för statens utlåningsfonder	9 237 500
---	-----------

VI. Fonden för låneunderstöd.

Avskrivningsmedel från riksstaten	3 550 000	Summa investeringsanslag.	17 185 000
Övriga kapitalmedel	13 800 000		
Investeringsbemyndigande.	— 165 000		
	<u>17 185 000</u>		<u>17 185 000</u>

VII. Fonden för statens aktier.

Övriga kapitalmedel.....	1 000	Summa investeringsanslag..	30 005 000
Investeringsbemyndigande.	30 004 000		
	<u>30 005 000</u>		<u>30 005 000</u>

VIII. Fonden för förlag till statsverket.

Övriga kapitalmedel.....	1 000 000	Summa investeringsanslag..	810 000
Investeringsbemyndigande.	— 190 000		
	<u>810 000</u>		<u>810 000</u>

IX. Diverse kapitalfonder.**A. Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond.**

Avskrivningsmedel inom fonden	4 900 000	Summa investeringsanslag.	19 800 000
Övriga kapitalmedel.....	100 000		
Investeringsbemyndigande.	14 800 000		
	<u>19 800 000</u>		<u>19 800 000</u>

B. Statens reproduktionsanstalts fond.

Avskrivningsmedel inom fonden	96 000	Investeringsanslag	186 000
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande.	89 000		
	<u>186 000</u>		<u>186 000</u>

Driftbudgeten för

Inkomster.

	Statsverks- propositionen Milj. kr.	Senare ändringar Milj. kr.	Summa Milj. kr.
A. Egentliga statsinkomster:			
I. Skatter	4 454·6	— 141·3	4 313·3
II. Uppbörd i statens verksamhet.....	79·2	—	79·2
III. Folkpensionsavgifter	145·0	—	145·0
IV. Diverse inkomster	124·5	—	124·5
Säger	4 803·3	— 141·3	4 662·0
B. Inkomster av statens kapitalfonder:			
I. Statens affärsverksfonder	137·0	+ 1·0	138·0
II. Riksbanksfonden	15·0	—	15·0
III. Statens allmänna fastighetsfond	14·0	—	14·0
IV. Försvarets fonder	21·4	—	21·4
V. Statens utlåningsfonder.....	31·9	—	31·9
VI. Fonden för låneunderstöd	19·7	—	19·7
VII. Fonden för statens aktier.....	30·0	—	30·0
VIII. Statens pensionsfonder	36·3	—	36·3
IX. Diverse kapitalfonder	29·9	—	29·9
Säger	335·2	+ 1·0	336·2
Säger för inkomster å driftbudgeten	5 138·5	— 140·3	4 998·2
Summa	5 138·5		4 998·2

Bilaga.

budgetåret 1950/51.

Utgifter.

	Statsverks- propositionen Milj. kr.	Senare ändringar Milj. kr.	Summa Milj. kr.
A. Egentliga statsutgifter:			
I. Kungl. hov- och slottsstaterna	2·6	—	2·6
II. Justitiedepartementet	40·2	+ 0·8	41·0
III. Utrikesdepartementet	32·0	+ 0·9	32·9
IV. Försvarsdepartementet	839·1	+ 2·7	841·8
V. Socialdepartementet	1 447·1	— 1·9	1 445·2
VI. Kommunikationsdepartementet	356·5	— 1·2	355·3
VII. Finansdepartementet	92·9	+ 0·2	93·1
VIII. Ecklesiastikdepartementet	576·4	— 1·7	574·7
IX. Jordbruksdepartementet	353·5	+ 25·3	378·8
X. Handelsdepartementet	71·6	+ 78·1	149·7
XI. Inrikesdepartementet	295·0	+ 3·0	298·0
XII. Civildepartementet	172·3	—	172·3
XIII. Oförutsedda utgifter	1·0	—	1·0
XIV. Riksdagen och dess verk m. m.	10·3	+ 0·6	10·9
Säger	4 290·5	+ 106·8	4 397·3
B. Utgifter för statens kapitalfonder:			
I. Luftfartsfonden	6·3	— 0·3	6·0
II. Riksgäldsfonden	315·0	—	315·0
III. Avskrivning av nya kapitalinvesteringar	39·9	+ 3·6	43·5
IV. Avskrivning av oreglerade kapitalme- delsförluster	15·0	—	15·0
Säger	376·2	+ 3·3	379·5
Summa utgifter å driftbudgeten	4 666·7	+ 110·1	4 776·8
Beräknat överskott å statsregleringen att till- föras statens budgetutjämningsfond	471·8		221·4
Summa	5 138·5		4 998·2